

Číslo: UV-460/2002

1 575

**Správa
k Návrhu štátneho záverečného účtu za rok 2001**

Obsah materiálu:

1. Návrh uznesenia NR SR
2. Správa k návrhu štátneho
záverečného účtu
3. Tabuľková časť

Bratislava máj 2002

O b s a h

	strana
Návrh uznesenia Národnej rady SR	1
Správa k Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2001	2
I. Hospodársky vývoj Slovenskej republiky v roku 2001	3
II. Súhrnné výsledky hospodárenia s prostriedkami štátneho rozpočtu	8
III. Príjmy štátneho rozpočtu	14
3.1. Daňové príjmy	16
3.1.1. Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	17
3.1.2. Dane z majetku	20
3.1.3. Domáce dane na tovary a služby	21
3.1.4. Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	23
3.2. Nedaňové príjmy	24
3.3. Granty a transfery	26
3.4. Príjmy zo splácania úverov, pôžičiek a z predaja účastín	27
IV. Výdavky štátneho rozpočtu	27
4.1. Výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení	28
4.1.1. Bežné výdavky	31
4.1.2. Kapitálové výdavky	40
4.1.3. Úvery, pôžičky a účasť na majetku	42
4.2. Výdavky štátneho rozpočtu v odvetvovom členení	43
Skupina 1 - Hospodárstvo	45
Skupina 2 - Veda a technika	45
Skupina 3 - Peňažné a technické služby	47
Skupiny 4 - Spoločenské služby a činnosti pre obyvateľstvo	48
Skupina 5 - Obrana a bezpečnosť	53
Skupina 6 - Správa	54
Skupina 7 - Súdny	55
Skupina 8 - Finančné opatrenia	55
4.3. Použitie mimorozpočtových prostriedkov a niektorých ďalších príjmov štátneho rozpočtu určených v § 20 ods. 1 a v § 52 zákona o rozpočtových pravidlách	57
4.4. Prevod prostriedkov určených na rozpočtové programy	59
4.5. Výnimky z časového použitia rozpočtových prostriedkov	59
4.6. Financovanie potrieb štátu zo zdrojov Fondu národného majetku SR	61
V. Zabezpečenie likvidity štátneho rozpočtu	62
5.1. Financovanie priebežného schodku štátneho rozpočtu	62
5.2. Financovanie potrieb štátneho rozpočtu štátnymi dlhopismi	64

Tabuľková časť Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2001	67
Tabuľka č.1 Výsledky hospodárenia štátneho rozpočtu Slovenskej republiky za rok 2001	68
Tabuľka č.2 Bilancia príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky za rok 2001	69
Tabuľka č.3 Bilancia príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky za rok 2001 (podľa rozpočtovej klasifikácie)	71
Tabuľka č.4 Daňové príjmy štátneho rozpočtu za rok 2001	73
Tabuľka č.5 Nedaňové príjmy a príjmy zo splácania úverov a pôžičiek a z predaja účastín za rok 2001	74
Tabuľka č.6 Príjmy štátneho rozpočtu Slovenskej republiky podľa druhov a kapitol za rok 2001	75
Tabuľka č.7 Výdavky štátneho rozpočtu Slovenskej republiky podľa druhov a kapitol za rok 2001	83
Tabuľka č.8 Bežné transfery za rok 2001	93
Tabuľka č.9 Kapitálové výdavky za rok 2001	101
Tabuľka č.10 Záväzné limity dotácií obciam za rok 2001	102
Tabuľka č.11 Prehľad o plnení limitu počtu zamestnancov za rok 2001 (bez vojenských a bezpečnostných zložiek)	103
Tabuľka č.12 Prehľad o čerpaní miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní za rok 2001 v rozpočtových organizáciách (bez vojenských a bezpečnostných zložiek)	104
Tabuľka č.13 Bežné výdavky štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na správu, prokuratúry a súdy za rok 2001	105
Tabuľka č.14 Súvaha štátnych rozpočtových organizácií za rok 2001	106
Tabuľka č.15 Súvaha štátnych príspevkových organizácií za rok 2001	107
Tabuľka č.16 Súvaha štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií za rok 2001	108
Tabuľka č.17 Prehľad vzťahu jednotlivých rozpočtových kapitol k štátnemu rozpočtu Slovenskej republiky za rok 2001	109
Tabuľka č.18 Vývoj príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu v rokoch 2000 a 2001	111

N á v r h

UZNESENIE NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 2002

k Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2001

Národná rada Slovenskej republiky

po prerokovaní Návrhu štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky za rok 2001

A. berie na vedomie

1. stav štátnych finančných aktív SR k 31.12.2001 vo výške 298 450 347 tis. Sk a stav štátnych finančných pasív SR vo výške 367 538 202 tis. Sk,
2. výsledky rozpočtového hospodárenia obcí v SR za rok 2001, ktoré vykázali príjmy 32 718 060 tis. Sk, výdavky 30 585 766 tis. Sk a prebytok 2 132 294 tis. Sk,
3. záverečné účty štátnych fondov SR za rok 2001, ktorých rozpočtové hospodárenie sa skončilo prebytkom vo výške 8 450 354 tis. Sk,
4. hospodárenie verejnej správy za rok 2001, ktoré sa skončilo schodkom 37 344 000 tis. Sk, čo predstavuje 3,9 % hrubého domáceho produktu SR,
5. celkový dlh verejnej správy, ktorý k 31.12.2001 dosiahol 417 613 000 tis. Sk, čo predstavuje 43,3 % hrubého domáceho produktu SR.

B. schvaľuje

štátny záverečný účet Slovenskej republiky za rok 2001, ktorý vykazuje

- príjmy	205 353 453 tis. Sk
- výdavky	249 723 938 tis. Sk
- schodok	44 370 485 tis. Sk;

C. súhlasí

s úhradou schodku štátneho rozpočtu vykazaného v štátnom záverečnom účte SR za rok 2001 vo výške 44 370 485 tis. Sk výnosmi z predaja štátnych dlhopisov SR vo výške 8 048 198 tis. Sk a použitím štátnych finančných aktív Slovenskej republiky vo výške 36 322 287 tis. Sk.

S P R Á V A

K N Á V R H U Š T A T N E H O Z Á V E R E Č N É H O Ú Č T U S R Z A R O K 2 0 0 1

I. HOSPODÁRSKY VÝVOJ SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2001

Podľa predbežného odhadu Štatistického úradu SR dosiahol hrubý domáci produkt (HDP) v bežných cenách 964,6 mld Sk a bol o 8,7 % vyšší ako v roku 2000. Reálny HDP sa v medziročnom porovnaní zvýšil o 3,3 %, čo predstavovalo zrýchlenie medziročného tempa rastu o 1,1 percentuálneho bodu.

Na strane použitia bol vývoj HDP po dvoch rokoch ovplyvnený nielen rastom zahraničného dopytu (o 6,5 %), ale aj zvyšujúcim sa domácim dopytom (o 6,6 %), v rámci ktorého najrýchlejšie rástla tvorba hrubého fixného kapitálu (o 11,6 %). Vyššia bola aj konečná spotreba domácností o 4,0 %, konečná spotreba verejnej správy o 5,2 % a spotreba neziskových inštitúcií slúžiacich prevažne domácnostiam o 2,9 %.

Z vytvoreného HDP tvorila pridaná hodnota 866,7 mld Sk. Jej objem sa medziročne zvýšil o 3,5 %. Podiel medzispotreby na hrubej produkcii v úhrne za ekonomiku 63,3 % zostal rovnaký ako v roku 2000.

Medziročný prírastok HDP súvisel s jeho rastom v trhových službách, netrhových službách, pôdohospodárstve a stavebníctve. V priemysle bola jeho tvorba takmer na úrovni roku 2000 (pokles o 0,1 %).

Vybrané zložky HDP a ich vývoj v jednotlivých štvrťrokoch charakterizujú nasledovné údaje (v mld Sk, bežné ceny):

	2001					Podiel na HDP (v %)
	1.Q.	2.Q.	3.Q.	4.Q.	rok	
Hrubý domáci produkt	221,8	245,8	249,3	247,7	964,6	-
Konečná spotreba domácností	119,9	126,6	131,1	137,0	514,6	53,3
Konečná spotreba verejnej správy	36,3	43,6	45,8	60,4	186,1	19,3
Tvorba hrubého fixného kapitálu	66,5	79,1	75,7	86,0	307,3	31,9
Vývoz výrobkov a služieb	175,2	186,9	183,3	186,9	732,3	75,9
Dovoz výrobkov a služieb	190,5	206,3	199,3	219,9	816,0	84,6
Čistý zahraničný dopyt	-15,3	-19,4	-16,0	-33,0	-83,7	-8,7

Prameň: Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v roku 2001, ŠÚ SR

Priemerná ročná miera inflácie, meraná indexom spotrebiteľských cien, dosiahla úroveň 7,3 %, pri raste regulovaných cien o 17,1 % a neregulovaných cien (jadrová inflácia) o 4,3 %. Medziročný rast spotrebiteľských cien bol o 4,7 percentuálneho bodu pomalší ako v roku 2000, v dôsledku nižšieho rastu regulovaných cien o 15,8 percentuálneho bodu a neregulovaných cien o 1,4 percentuálneho bodu. V 1. polroku bolo zrýchlenie dynamiky

rastu spotrebiteľských cien spôsobené pokračujúcim procesom deregulácií. V ďalšom období došlo k výraznejšiemu zníženiu dynamiky celkovej inflácie vplyvom spomalenia rastu cien potravín a vývojom vonkajšieho prostredia. Ten bol charakterizovaný relatívne stabilným výmenným kurzom koruny a prepadom cien ropy s následným znížením cien pohonných hmôt.

Ceny priemyselných výrobcov vzrástli oproti roku 2000 o 6,6 %, najmä v dôsledku vývoja cien elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody. Ceny stavebných prác, ako aj ceny stavebných materiálov a výrobkov spotrebovávaných v stavebníctve vzrástli o 6,8 %. Ceny poľnohospodárskych výrobkov boli v priemere o 7,8 % vyššie ako v roku 2000, pri raste cien rastlinných produktov o 11,2 % a živočíšnych produktov o 6,6 %.

Na trhu práce po štyroch rokoch medziročne vzrástla zamestnanosť. Podľa výsledkov výberového zisťovania pracovných síl sa v ročnom priemere zvýšil počet pracujúcich osôb oproti roku 2000 o 1,0 %. Priaznivý vývoj zamestnanosti sa prejavil v spomalení medziročného rastu počtu nezamestnaných, keď v priemere bolo nezamestnaných 508,0 tis. osôb. Ich medziročné zvýšenie o 4,7 % bolo o 11,7 percentuálneho bodu miernejšie ako v roku 2000. Miera nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl dosiahla 19,2 % a priemerná miera nezamestnanosti z disponibilného počtu 18,2 %.

Priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca dosiahla 12 365,- Sk a v porovnaní s rokom 2000 sa zvýšila o 8,2 %. Jej prírastok bol o 1,7 percentuálneho bodu vyšší ako v roku 2000. Vplyvom rýchlejšieho rastu nominálnej mzdy a miernejšieho tempa rastu spotrebiteľských cien po dvoch rokoch vzrástla aj reálna mzda o 0,8 %. Najvyššia úroveň priemernej mesačnej mzdy pretrvávala v peňažníctve a poisťovníctve (24 409,- Sk) a vo výrobe a rozvoje elektriny, plynu a vody. Najnižšiu priemernú mzdu mali zamestnanci v ostatných verejných, sociálnych a osobných službách (8 879,- Sk), školstve, hoteloch a reštauráciách a pôdohospodárstve.

Tempo rastu nominálnej mesačnej mzdy bolo o 1,1 percentuálneho bodu rýchlejšie ako rast HDP na zamestnanca (produktivita práce) v bežných cenách. Rast reálnej produktivity práce bol o 1 percentuálny bod rýchlejší ako rast reálnej mzdy.

Bežné príjmy domácností sa, podľa predbežného odhadu, medziročne zvýšili nominálne o 8,0 % a reálne o 0,7 %. Z celkových bežných príjmov použili domácnosti na úhradu bežných výdavkov (výdavky, ktoré platí obyvateľstvo iným sektorom a priamo ich nespotrebováva) 24,8 %, na svoju konečnú spotrebu 67,1 % a na hrubé úspory 8,1 %. Bežné výdavky domácností sa medziročne zvýšili o 10,0 %, reálne o 2,5 %. Bežné výdavky aj konečná spotreba domácností rástli rýchlejšie ako bežné príjmy, čo sa prejavilo

v medziročnom poklese hrubých úspor domácností o 8,9 %. Miera hrubých úspor (vyjadrujúca podiel hrubých úspor na hrubom disponibilnom dôchodku) dosiahla 10,8 % a bola o 1,9 percentuálneho bodu nižšia ako v roku 2000.

Podľa predbežných výsledkov sa pasívne saldo zahraničného obchodu tovarov a služieb oproti roku 2000 zvýšilo o 61,6 mld Sk na 83,7 mld Sk. Exportná výkonnosť ekonomiky vzrástla o 2,4 percentuálneho bodu na 75,9 %, dovozná náročnosť sa zvýšila o 8,6 percentuálneho bodu na 84,6 %. V zahraničnom obchode tovarov sa dosiahol obrat 1 324,6 mld Sk a charakterizovala ho prevaha rastu dovozu nad vývozom pri zmierňovaní tempa v oboch oblastiach.

Dovoz tovarov sa uskutočnil v hodnote 713,9 mld Sk pri medziročnom tempe rastu o 20,9 % a zo Slovenskej republiky sa vyviezol tovar v hodnote 610,7 mld Sk (medziročný nárast o 11,3 %). V porovnaní s vývojom v roku 2000 rástol dovoz pomalšie o 5 percentuálnych bodov a vývoz o 18,2 percentuálneho bodu. Spomalenie rastu vývozu súviselo hlavne so slabnúcim vonkajším dopytom a premietli sa v ňom aj modernizácia a reštrukturalizácia v časti produkcie orientovanej na export. Z teritoriálneho pohľadu bolo spôsobené nielen znižujúcim sa dopytom krajín EÚ (o 15,8 percentuálneho bodu), ale aj krajín CEFTA (o 20,9 percentuálneho bodu). Dynamika slovenského dovozu si udržala pomerne vysokú úroveň vplyvom viacerých faktorov: rast investičných aktivít, ale i domácej spotreby, spomalenie vývozu a zníženie odpovedajúcich nárokov na dovoz, stagnácia vo výrobe osobných automobilov, ktorá spôsobila, že nedošlo k rastu dovozu komponentov potrebných na realizáciu ich finálnej produkcie, pokles cien ropy (významný vplyv na dovoz nerastných palív a niektorých chemických výrobkov).

Deficit obchodnej bilancie sa medziročne prehĺbil o 61,5 mld Sk na 103,2 mld Sk. Negatívny vývoj obchodnej bilancie sa premietol do medziročného nárastu deficitu bežného účtu platobnej bilancie o 52,5 mld Sk. Podľa predbežných údajov dosiahol na konci roka 2001 84,9 mld Sk, čo predstavuje 8,8 %-ný podiel na HDP. Tento vývoj bol v rozhodujúcej miere ovplyvnený deficitom obchodnej bilancie. Zostávajúce položky bežného účtu (bilancia služieb, bilancia výnosov a bilancia bežných transferov) zaznamenali zlepšenie.

Vývoj úverov a vkladov v dlhodobejšom časovom horizonte je zrejmy z nasledujúceho prehľadu:

	M. j.	1998	1999	2000	2001 *)
Úvery v Sk	mld Sk	340,3	350,2	351,8	280,1
	index	99,4	102,9	100,5	79,6
Úvery v cudzej mene (**)	mld Sk	58,1	60,5	55,8	58,3
	index	124,7	104,1	92,2	104,5
Úvery spolu	mld Sk	398,4	410,7	407,6	338,4
	index	102,4	103,1	99,2	83,0
Vklady v Sk	mld Sk	392,2	430,9	510,4	563,7
	index	98,0	109,9	118,4	110,4
- z toho obyvateľstvo	mld Sk	253,2	278,9	304,3	323,4
	index	110,6	110,2	109,1	106,3
Vklady v cudzej mene (**)	mld Sk	72,7	80,2	99,2	110,7
	index	145,4	110,3	123,7	111,6
Vklady spolu	mld Sk	464,9	511,1	609,6	674,4
	index	103,2	109,9	119,3	110,6

*) predbežné údaje

***) v konvertibilných menách (rezidenti a nerezidenti)

Prameň: Správy o menovom vývoji v SR za roky 1999 a 2000, Situačná správa o menovom vývoji v SR za január 2002, NBS

Celkové vklady vzrástli v roku 2001 o 10,6 %. Celkové úvery zaznamenali výrazný pokles o 17,0 %, pričom korunové úvery poklesli o 20,4 % a úvery v cudzej mene sa zvýšili o 4,5 %. Podľa sektorového členenia vzrástli korunové úvery vládnomu sektoru o 84,1 %, pričom ich podiel na celkových korunových úveroch sa zvýšil z 2,0 % v roku 2000 na 4,5 %.

Vývoj priemerných úrokových mier z úverov má pozitívny trend, od roku 1999 nepretržite klesajú. V priebehu roku 2001 poklesla priemerná úroková miera zo stavu úverov z januárových 10,46 % na 9,78 % v decembri. Za celý rok dosiahla priemernú úroveň 10,22 % (medziročne poklesla o 1,44 percentuálneho bodu). Najväčší posun zaznamenala priemerná úroková miera z krátkodobých úverov. Priemerná úroková miera z čerpaných úverov dosiahla v decembri 8,92 % a za celý rok 9,27 % (oproti roku 2000 poklesla o 2,57 percentuálneho bodu).

Priemerná úroková miera z korunových vkladov dosiahla 5,15 % a medziročne sa znížila o 2,08 percentuálneho bodu. Podľa sektorového členenia najviac poklesla priemerná úroková miera obyvateľstvu (o 2,43 percentuálneho bodu) a podľa časového hľadiska z krátkodobých korunových vkladov (o 2,7 percentuálneho bodu).

Podľa predbežných výsledkov sa vo finančnom a nefinančnom sektore vytvoril zisk 134,8 mld Sk, keď v porovnaní s rokom 2000 vzrástol o 55,0 %.

Zisk vo výške 122,0 mld Sk bol výsledkom činnosti nefinančných korporácií. Dosiahol sa vo všetkých odvetviach, pri najväčšom objeme v priemyselnej výrobe (rast o

70,2 %), veľkoobchode, maloobchode, oprave motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru (rast o 26,6 %).

Zo 6 242 korporácií nefinančného sektora (s 20 a viac zamestnancami) bolo 4 356, t.j. 69,8 % nestratových. Objem nimi vytvoreného zisku 112,3 mld Sk bol o 40,7 % vyšší než v roku 2000. Stratových bolo 1 886, t.j. 30,2 % korporácií a ich strata medziročne klesla o 17,2 % na 26,0 mld Sk.

Vo finančnom sektore sa vytvoril zisk 12,8 mld Sk pri medziročnom prírastku 46,1 %. Na jeho tvorbe sa podieľali peňažné finančné inštitúcie (banky a sporiteľne) 99,3 %-ami a poisťovacie korporácie a penzijné fondy 11,2 %-ami. Ostatní finanční sprostredkovatelia hospodárili so stratou.

Produkcia priemyslu (meraná indexom priemyselnej produkcie) bola medziročne o 4,6 % vyššia. V jej vývoji sa premietol rast produkcie v priemyselnej výrobe o 6,3 %, pokles v ťažbe nerastných surovín o 2,0 % a vo výrobe a rozvode elektriny, plynu a vody o 1,9 %. Priemyselné subjekty realizovali tržby za vlastné výkony a tovar o 7,0 % vyššie ako v roku 2000. Rast produkcie priemyslu sa dosiahol pri zvýšení produktivity práce zamestnanca za priemysel spolu o 3,6 %, v tom v ťažbe nerastných surovín o 11,2 %, v priemyselnej výrobe o 4,5 % a vo výrobe a rozvode elektriny, plynu a vody o 0,1 %. Priemerná nominálna mesačná mzda v priemysle dosiahla 13 373,- Sk a oproti roku 2000 sa zvýšila o 10,2 %.

Medziročný rast stavebnej produkcie, ktorý sa začal prejavovať v máji 2000, pokračoval do júla 2001. Od augusta stavebná produkcia nedosahovala úroveň roku 2000, hlavne vplyvom nižšieho objemu prác na novej výstavbe, modernizáciách a rekonštrukciách a pokračujúceho poklesu prác v zahraničí. Stavebná produkcia po troch rokoch poklesu dosiahla medziročný rast o 0,8 %. Tržby za vlastné výkony a tovar vzrástli o 3,4 %. Rast stavebnej produkcie sa dosiahol pri vyššej produktivite práce zamestnanca stavebných podnikov o 3,3 %. Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v tomto odvetví vzrástla o 4,8 % a dosiahla 11 047,- Sk.

Poľnohospodárske subjekty realizovali tržby za predaj vlastných výrobkov 40,3 mld Sk (z toho 62,7 % za predaj živočíšnych výrobkov). V porovnaní s rokom 2000 sa objem tržieb zvýšil o 9,7 %, v tom za rastlinné výrobky o 24,1 % a za živočíšne o 2,3 %.

Z vývoja základných ekonomických indikátorov v roku 2001 vyplýva, že rast ekonomiky SR sa naďalej zvyšuje i napriek spomaľovaniu globálnej ekonomiky a následnému znižovaniu rastu zahraničného dopytu. Znižuje sa jadrová inflácia i celková miera inflácie, znižujú sa úrokové sadzby, zvyšuje sa dôvera zahraničných inštitúcií a vonkajšieho prostredia v schopnosti slovenskej ekonomiky. Výrazom toho je zvýšenie

ratingového hodnotenia Slovenskej republiky vo 4. štvrťroku 2001 relevantným ratingovými agentúrami z neinvestičnej kategórie do investičnej (Standard and Poor's: hodnotenie BB-, Moody's: Baa3 a R&I/FITCH: BBB-), t.j. s dostatočnou schopnosťou plniť dlhodobé finančné záväzky, avšak konjunktúra a okolie ju môžu značne ovplyvniť.

Vo vývoji ekonomiky v roku 2001 sa však premietajú aj niektoré negatívne efekty vyplývajúce z predchádzajúcej stabilizačnej politiky, z procesu transformácie a reštrukturalizačných procesov: pretrvávajúca vysoká miera nezamestnanosti, relatívne nízke reálne mzdy a najmä prehlbujúci sa deficit obchodnej bilancie a bilancie bežného účtu.

Vývoj hospodárstva SR v časovom rade od roku 1998 charakterizujú nasledujúce vybrané ukazovatele:

Ukazovateľ	M. j.	1998	1999	2000	2001
HDP s.c.	index	104,1	101,9	102,2	103,3
Index priemyselnej produkcie	index	-	96,8	109,2	104,6
Stavebná produkcia	index	96,5	74,2	99,6	100,8
Tržby za predaj vlastných výrobkov v poľnohospodárstve	index	97,8	102,0	91,7	109,7
Priemerná ročná miera inflácie	%	6,7	10,6	12,0	7,3
Miera nezamestnanosti podľa VZPS	%	12,5	16,2	18,6	19,2
Priemerná mesačná reálna mzda	index	102,7	96,9	95,1	100,8
Saldo zahraničného obchodu	mld Sk	-82,9	-45,2	-41,7	-103,2

Prameň: Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v roku 2001, ŠÚ SR

indexy: rovnaké obdobie predchádzajúceho roku = 100

VZPS – výberové zisťovanie pracovných síl

II. SÚHRNNÉ VÝSLEDKY HOSPODÁRENIA S PROSTRIEDKAMI ŠTÁTNEHO ROZPOČTU

Zámerom rozpočtovej politiky v roku 2001 bolo zabezpečiť plynulý chod štátu pri kumulácii viacerých reformných opatrení vlády a udržať fiškálnu disciplínu celého okruhu verejných financií tak, aby sa postupne vytvárali predpoklady pre elimináciu schodku verejných rozpočtov a dosahovalo sa efektívnejšie využívanie rozpočtových zdrojov.

Táto úloha je jednou zo súčastí celkovej reformy riadenia verejných financií. Medzi ďalšie patria: reforma štátneho rozpočtu zameraná najmä na uplatnenie funkčnej klasifikácie, programového rozpočtovania a viacročného rozpočtovania, strednodobý finančný výhľad, finančná decentralizácia nadväzujúca na decentralizáciu a modernizáciu verejnej správy a zavedenie štátnej pokladnice.

V roku 2001 bolo do štátneho rozpočtu zapracovaných aj viacero opatrení, ktorými sa mali vytvoriť podmienky pre uskutočnenie zámerov fiškálnej, hospodárskej, sociálnej a ekologickej politiky vlády. Predovšetkým išlo o zníženie daňového zaťaženia fyzických a právnických osôb, zrušenie dovoznej prirážky, vyplácanie dlhopisov FNM SR, finančnú reštrukturalizáciu bánk, zvyšovanie regulovaných cien, prípravu Slovenskej republiky na vstup do NATO a EÚ a prvú etapu reformy verejnej správy.

Štátny rozpočet na rok 2001 bol schválený zákonom Národnej rady SR č. 472/2000 Z.z. Celkové príjmy sa rozpočtovali sumou 180 569,7 mil. Sk a celkové výdavky sumou 217 764,7 mil. Sk. Schodok štátneho rozpočtu bol v § 1 ods. 2 zákona určený vo výške 37 194,9 mil. Sk, pričom po prvýkrát sa stanovila aj výška schodku celého verejného rozpočtu, a to sumou 37 848,9 mil. Sk. Takto sa zákonom vymedzili hranice, v ktorých sa jednotlivé inštitúcie verejného sektora môžu pohybovať, vďaka čomu možno pôsobiť na fiškálnu disciplínu pri hospodárení s verejnými financiami.

Paragraf 12 zákona o štátnom rozpočte súčasne oprávňoval vládu vydať štátne dlhopisy a prevziať zahraničné úvery na úhradu presne stanovených výdavkov nad ich rámec určený v § 1. Schodok štátneho rozpočtu sa však mohol zvýšiť len o sumu prostriedkov získaných emisiou štátnych dlhopisov a použitých na financovanie výstavby diaľnic (6,5 mld Sk), na účely reštrukturalizácie bánk (do sumy 9,8 mld Sk) a o sumu úverov prijatých a aj použitých v roku 2001 na zákonom stanovené účely.

Z hľadiska dosiahnutia takto stanovených základných rámcov hospodárenia štátneho rozpočtu i ďalších zložiek verejného rozpočtu, možno fiškálny rok 2001 hodnotiť ako mimoriadne náročný. Dôvodom je kumulácia viacerých opatrení a reforiem, v dôsledku ktorých sa zvýšili rozpočtové výdavky, ale príjmy rozpočtu sa znížili. Konkrétne možno uviesť najmä zníženie výnosu daňových príjmov v dôsledku zníženia sadzby dane z príjmov právnických osôb zo 40 % na 29 % a zrušenie dovoznej prirážky. Predpokladaný priaznivejší výnos nepriamych daní (a najmä dane z pridanej hodnoty) tieto výpadky kompenzoval len čiastočne, takže úhrnné príjmy štátneho rozpočtu sa oproti roku 2000 rozpočtovali nižšie o 4,5 mld Sk.

Výdavky štátneho rozpočtu sa, naopak, rozpočtovali s medziročným nárastom o 7,3%. Toto zvýšenie súviselo jednak s potrebou financovať reformné kroky vlády (zabezpečenie prístupového procesu Slovenska do NATO a EÚ, reforma verejnej správy), ale aj s úhradou výdavkov na finančnú reštrukturalizáciu bankového sektora, so zvýšením výdavkov na mzdy v štátnej správe, na dávky sociálnej pomoci i na zvýšené transfery do sociálnych a zdravotných fondov.

V oblasti rozpočtového hospodárenia sa v roku 2001 zabezpečili všetky rozhodujúce zámery obsiahnuté v schválenom štátnom rozpočte. Je to výsledkom úsilia tak pri príprave rozpočtu, ako aj pri jeho realizácii v priebehu roku (najmä regulácia čerpania výdavkov a dôsledné posudzovanie návrhov rozpočtových kapitol na uvoľnenie dodatočných výdavkov zo strany ministerstva financií).

Významnou súčasťou rozpočtového procesu v roku 2001 bolo priebežné hodnotenie výsledkov rozpočtového hospodárenia, na základe ktorého sa realizovali opatrenia zamerané na dosiahnutie rozpočtovaných zámerov. Tieto opatrenia vychádzali z legislatívnych možností, ktoré poskytujú najmä zákon o štátnom rozpočte a zákon o rozpočtových pravidlách, ale aj príslušné uznesenia vlády SR.

Pri spracovaní analýz rozpočtového hospodárenia sa pozornosť sústreďovala predovšetkým na odhady príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu, a to v kontexte s celkovým vývojom ekonomiky. V mesiacoch september - október pripravilo ministerstvo financií sumárnu analýzu rizík v plnení príjmov, resp. nutnosť riešiť rozpočtovo nepokryté potreby spolu s očakávaným plnením rozpočtu do konca roka. V nadväznosti na to navrhlo vláde SR postup pri realizácii rozpočtu do konca roka, ktorý umožnil koordinovať vývoj rozpočtového hospodárenia v závere roku tak, aby sa rozpočtovo kryli všetky najdôležitejšie potreby a súčasne sa dosiahlo aj zníženie schodku v porovnaní s rozpočtovaným. Do roku 2002 sa nepreniesli zásadné otvorené problémy na úrovni kapitol pokiaľ ide o neuhradené výdavky z rozpočtu roku 2001.

Vzhľadom na špecifický charakter niektorých výdavkov sa po posúdení dôvodov ich nevyčerpania v roku 2001 povolili v zmysle príslušných ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách výnimky z časového použitia rozpočtovaných prostriedkov. Išlo najmä o výdavky na zabezpečenie spolufinancovania projektov s Európskou úniou a kapitálové výdavky, spolu v rozsahu 5,6 mld Sk. Podrobnejšie sa o tom pojednáva v časti správy venovanej rozpočtovým výdavkom, resp. v prílohe č. 5 o hospodárení s rozpočtovými rezervami .

Proces realizácie štátneho rozpočtu v roku 2001, najmä pokiaľ ide o účel použitia dosiahnutých nadrozpočtovaných príjmov, resp. úspor výdavkov vybraných rozpočtových kapitol v značnej miere ovplyvňovalo Vyhlásenie vlády k hospodárskej politike (Staff monitored program).

Reálne podmienky rozpočtového hospodárenia v roku 2001 si vyžiadali korekciu viacerých rozpočtovaných príjmových i výdavkových položiek. Ich úpravy sa uskutočnili v rámci splnomocnenia daného ministrom financií v § 54 zákona o rozpočtových pravidlách,

resp. v § 4 zákona o štátnom rozpočte na rok 2001 bez nevyhnutnosti meniť schválený zákon o štátnom rozpočte.

Úpravami rozpočtu sa jeho príjmy zvýšili o 10 776,7 mil. Sk na 191 346,4 mil. Sk a výdavky o 18 253,1 mil. Sk na 236 017,7 mil. Sk. Schodok štátneho rozpočtu sa zvýšil o 7 476,4 mil. Sk na 44 671,3 mil. Sk. V tejto sume je však zahrnutá aj časť výdavkov uskutočnených na základe § 12 zákona o štátnom rozpočte (8 048,2 mil. Sk súvisiacich s reštrukturalizáciou bankového sektora), takže upravený schodok z bežného rozpočtového hospodárenia 36 623,1 mil. Sk je o 571,8 mil. Sk priaznivejší, než sa pôvodne rozpočtovalo v § 1 zákona o štátnom rozpočte.

Skutočné výsledky štátnorozpočtového hospodárenia v roku 2001 charakterizujú tieto súhrnné údaje: príjmy dosiahli 205 353,5 mil. Sk, čím sa pôvodný rozpočet splnil na 113,7 % a upravený na 107,3 %. Uskutočnené výdavky 249 723,9 mil. Sk predstavujú 114,7 % pôvodne rozpočtovanej a 105,8 % upravenej sumy. Schodok z bežného rozpočtového hospodárenia dosiahol 97,7 % schváleného, resp. 99,2 % upraveného rozpočtu. Na účely reštrukturalizácie bánk sa vynaložilo 8 048,2 mil. Sk, t.j. toľko, koľko sa predpokladalo v upravenom rozpočte.

Dosiahnutie vyšších príjmov štátneho rozpočtu než sa rozpočtovalo umožnilo dodatočne riešiť niektoré rozpočtovo nezabezpečené priority, resp. výdavky, s ktorými sa pôvodne uvažovalo v § 12 zákona o štátnom rozpočte.

Konkrétne ide o 6,9 mld Sk na financovanie výstavby diaľnic, ktoré sa pôvodne mali zabezpečiť úvermi podľa § 12 zákona o štátnom rozpočte. Z vyšších príjmov, resp. z úspor výdavkov kapitol Štátny dlh a Všeobecná pokladničná správa sa v závere roka riešili aj niektoré ďalšie prioritné výdavkové tituly (v mil. Sk):

- zvýšenie výdavkov na dávky sociálnej pomoci a štátne sociálne dávky	3 568,6
- oddĺženie krajských úradov	1 100,0
- vyplatenie mimoriadnych odmien zamestnancom RO a PO	400,0
- úprava cestovného - SAD	200,0
- štátna prémie v stavebnom sporení	400,0
- financovanie účasti príslušníkov ASR v mierových misiách	300,0
- budovanie rómskych škôl	78,0
- valorizácia podielu SR v Svetovej banke	109,9
- reštitúcie sociálnych ústavov	80,1

Realizácia štátneho rozpočtu v priebehu roka sa vyznačuje neproporcionálnym priebehom a vyžaduje si zosúladiť čerpanie výdavkov s tvorbou príjmov (pri zohľadnení

vývoja rozpočtového schodku). Jedným zo zákonných postupov, ktorým sa zabezpečuje, je viazanie výdavkov rozpočtových kapitol. Ide o nástroj, ktorý ministerstvo financií uplatňuje v zmysle § 49a ods. 3 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách už niekoľko rokov¹⁾.

V priebehu roka 2001 viazalo ministerstvo financií rozpočtové prostriedky v časových úsekoch jednotlivých štvrtrokov nasledovne:

- január až marec 77 % (oznámené v rozpisovom liste)
- január až jún 55 %
- január až september 32 %.

Viazanie pre celú rozpočtovú kapitolu oznámilo ministerstvo financií jej správcovi, ktorý rozhodoval o tom, v akých výdavkoch v rámci rozpočtovej kapitoly sa viazanie uplatní. Z viazania boli vylúčené dávky vyplývajúce zo zákona, záväzky štátu a organizácií k zdravotným poisťovniam, Sociálnej poisťovni, Národnému úradu práce a príspevky medzinárodným organizáciám. Na základe kvalifikovaných a opodstatnených požiadaviek rozpočtových kapitol poskytlo Ministerstvo financií SR výnimky z časového použitia. Ďalšie vyňatie z regulácie sa uskutočnilo na základe uznesení vlády.

Uznesením vlády SR č. 163/2001 k návrhu na viazanie výdavkov rozpočtových kapitol v roku 2001 bolo viazaných 469 700 tis. Sk, ktoré sa následne použili na Národný program PRENAME.

Rozpočtová regulácia výdavkov formou ich viazania sa prakticky uplatňovala len počas prvých troch štvrtrokov 2001. Po prerokovaní materiálu "Predpoklady plnenia štátneho rozpočtu v roku 2001 a návrhy na riešenie vybraných výdavkových titulov" na prelome septembra a októbra 2001 neprijala vláda ďalšie rozhodnutie o viazaní rozpočtových výdavkov na 4. štvrtrok. V nadväznosti na to ministerstvo financií zrušilo reguláciu a rozpočtové kapitoly mohli čerpať výdavky v roku 2001 do výšky schváleného rozpočtu po premietnutí rozpočtových opatrení. Súčasne boli kapitoly vyzvané, aby rozpočtové prostriedky v rámci možností čerpali do konca roka rovnomerne.

V zmysle zákona Národnej rady SR č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov Ministerstvo financií SR vyhovel, po zvážení, niektorým požiadavkám rezortov a vykonalo v roku 2001 spolu 1 199 rozpočtových opatrení (o 52 viac, ako v roku 2000). Ich prehľad bol na základe § 23 zákona NR SR č. 39/1993 Z.z. zaslaný

¹⁾ V roku 2002 sa tento postup nahrádza mechanizmom, podľa ktorého sa priamo v zákone o štátnom rozpočte ustanovilo, že správcovia rozpočtovej kapitoly môžu v príslušnom štvrtroku čerpať 25 %-ný podiel zo schváleného rozpočtu kapitoly.

Najvyššiemu kontrolnému úradu SR. V prevažnej miere išlo o nevyhnutné a neodkladné riešenia vo forme viazania (z titulu porušenia rozpočtovej disciplíny, resp. z titulu delimitácie), povoleného prekročenia a presunu v oblasti rozpočtových výdavkov.

V priemere bolo mesačne vykonaných približne 100 rozpočtových opatrení, avšak na konci roku ich počet neúmerne stúpol (v novembri na 130 a v decembri až na 169). Prehľad o kapitolách s najvyšším počtom vykonaných rozpočtových opatrení poskytujú nasledovné údaje:

- Ministerstvo školstva SR	70
- Ministerstvo financií SR	51
- Ministerstvo vnútra SR	44
- Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR	39
- Ministerstvo obrany SR	38
- Ministerstvo zdravotníctva SR	37
- Úrad vlády SR	32
- Ministerstvo kultúry SR	32

V kapitolách krajských úradov sa realizovalo 40,1 %, t.j. 481 rozpočtových opatrení, v tom:

- Krajský úrad Bratislava	55
- Krajský úrad Trnava	63
- Krajský úrad Nitra	46
- Krajský úrad Trenčín	70
- Krajský úrad Žilina	63
- Krajský úrad B. Bystrica	60
- Krajský úrad Košice	50
- Krajský úrad Prešov	74

S cieľom efektívnejšie a transparentnejšie vynakladať výdavky štátneho rozpočtu na plnenie funkcií vlády sa v systéme prípravy i realizácie štátneho rozpočtu v roku 2001 časť výdavkov rozpočtových kapitol rozpočtovala vo forme programov. Cieľom uplatnenia programového rozpočtovania je zvýšiť vypovedaciu úroveň rozpočtu pri posudzovaní jeho vybraných výdavkov, čo je dôležité nielen pri jeho príprave, ale najmä pri schvaľovaní a kontrole. Tým sa môže rozpočtová politika vlády stať transparentnejšou pre domácu odbornú

i laickú verejnosť, ale aj pre medzinárodných partnerov Slovenskej republiky.

Legislatívne je táto oblasť upravená v § 8 ods. 2 a v § 10 ods. 11 zákona o rozpočtových pravidlách. Uvedené ustanovenia umožňujú osobitne určovať v návrhu štátneho rozpočtu rozpočtové prostriedky aj podľa jednotlivých programov schválených vládou. Znamená to, že vybrané výdavky rozpočtových kapitol sa rozpočtovali jednak podľa ekonomickej klasifikácie, jednak z hľadiska vecného zamerania - definovania konkrétneho projektu v rámci programu, na ktorý smerovali výdavky. Pre použitie prostriedkov určených štátnym rozpočtom na program platí zásada, že tá ich časť, ktorá nebola vyčerpaná v bežnom rozpočtovom roku neprepadá, ale prechádza do nasledujúceho roku s určením na ten istý účel.

Celkovo sa v roku 2001 rozpočtovali formou programov výdavky štátneho rozpočtu v sume 30,3 mld Sk. Z prostriedkov privatizácie sa ďalej predpokladalo použiť 1,1 mld Sk a 8,9 mld Sk formou vládnych úverov. Niektoré programy sa mali spolufinancovať aj zo štrukturálnych fondov EÚ nadväzne na pripravenosť projektov jednotlivých rozpočtových kapitol. Napriek tomu, že suma výdavkov rozpočtovaná v programoch v roku 2001 tvorí malú časť výdavkov rozpočtu a ciele boli formulované na úrovni poznania metodiky roku 2000, bude vyhodnotenie programov, ktoré vykonávajú jednotlivé rozpočtové kapitoly dôležitým signálom pre ďalší pokrok v programovom rozpočtovaní.

III. PRÍJMY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU

Zákonom Národnej rady SR č. 472/2000 Z. z. boli celkové príjmy štátneho rozpočtu stanovené sumou 180 569,7 mil. Sk. V porovnaní s pôvodným rozpočtom roku 2000 je to o 3,2 mld Sk menej, pričom však rozpočtované daňové príjmy sú nižšie o 6,9 mld Sk a v rámci nich dane z medzinárodného obchodu a transakcií o takmer 8,0 mld Sk. Rozpočet príjmov na rok 2001 tak reagoval na ekonomické dôsledky už uvádzaných legislatívnych opatrení.

Po úpravách vykonaných na základe splnomocnení vlády (ministra financií) podľa § 54 zákona o rozpočtových pravidlách, resp. § 4 zákona o štátnom rozpočte, sa rozpočtované príjmy zvýšili na 191 346,4 mil. Sk, čo je vo vzťahu k upravenému rozpočtu roku 2000 menej len o necelých 1,1 mld Sk. Skutočne dosiahnutých 205 353,5 mil. Sk predstavuje plnenie pôvodného rozpočtu na 113,7 % a upraveného na 107,3 %. Aj napriek tomuto priaznivému relatívnemu výsledku mal štátny rozpočet na krytie potrieb k dispozícii o 8,1 mld Sk menej než v roku 2000.

Súhrnný prehľad o jednotlivých rozpočtových príjmoch v členení podľa ekonomickej klasifikácie poskytujú údaje v nasledovnej tabuľke (v mil. Sk):

P r í j m y	Skutočnosť 2000	Rozpočet 2001		Skutočnosť 2001	Plnenie v %	Rozdiel	Index 2001/2000
	1	Schválený	Upravený	4	4/3x100	4 - 3	4/1
A. Daňové príjmy	173 826,3	158 087,0	167 847,2	165 073,8	98,3	- 2 773,4	95,0
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	59 978,5	58 702,0	60 073,6	57 482,5	95,7	- 2 591,1	95,8
Dane z majetku	1 622,5	1 600,0	1 600,0	1 638,9	102,4	38,9	101,0
Domáce dane na tovary a služby	99 044,6	93 705,0	102 093,6	101 974,2	99,9	- 119,4	103,0
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	13 180,7	4 080,0	4 080,0	3 922,9	96,1	- 157,1	29,8
Iné dane ¹⁾	-	-	-	55,3	-	55,3	-
B. Nedaňové príjmy	16 065,8	21 276,3	21 992,1	24 746,8	112,5	2 754,7	154,0
Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	3 514,6	10 034,0	10 098,0	10 692,7	105,9	594,7	304,2
Administratívne a iné poplatky	6 599,4	7 072,8	7 302,3	7 746,0	106,1	443,7	117,4
Kapitálové príjmy	193,7	326,4	172,1	163,3	94,9	- 8,8	84,3
Úroky z domácich úverov, pôžičiek a vkladov	1 780,5	1 006,0	972,1	1 516,9	156,0	544,8	85,2
Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek a vkladov	257,2	117,3	116,6	194,2	166,6	77,6	75,5
Iné nedaňové príjmy	3 720,3	2 719,8	3 330,8	4 433,7	133,1	1 102,9	119,2
C. Granty²⁾ a transfery	22 186,5	6,4	6,4	13 668,1	x	13 661,7	61,6
Bežné a všeobecné granty a transfery	21 326,1	2,6	2,6	13 042,3	x	13 039,7	61,2
Kapitálové granty a transfery	860,4	3,8	3,8	625,8	x	622,0	72,7
D. Príjmy zo splácania úverov, pôžičiek a z predaja ú-častín	1 398,2	1 200,0	1 500,7	1 864,8	124,3	364,1	133,4
Príjmy z domácich úverov a pôžičiek - istín	1 398,2	1 200,0	1 500,3	1 864,4	124,3	364,1	133,4
Príjmy z predaja účastín	0	0	0,4	0,4	100,0	0,0	x
Príjmy spolu	213 476,8	180 569,7	191 346,4	205 353,5	107,3	14 007,1	96,2

¹⁾ ide o sumu daňových nedoplatkov, ktoré boli uhradené dlhopismi FNM SR

²⁾ nerozpočtujú sa

Časové plnenie príjmov podľa jednotlivých štvrtrokov v priebehu roku 2001 v kontexte rokov 1997 - 2000 charakterizujú údaje v nasledovnej tabuľke:

Rok	1. štvrtrok		2. štvrtrok		3. štvrtrok		4. štvrtrok	
	mld Sk	% z roč. skut.	mld Sk	% z roč. skut.	mld Sk	% z roč. skut.	mld Sk	% z roč. skut.
1997	39,9	22,2	38,6	21,3	46,7	25,8	55,6	30,7
1998	43,9	24,7	42,4	23,8	44,8	25,2	46,7	26,3
1999	40,9	18,9	44,2	20,4	55,8	25,7	75,8	35,0
2000	51,1	23,9	54,2	25,4	56,6	26,5	51,6	24,2
2001	50,0	24,3	53,8	26,2	47,9	23,3	53,6	26,1

V posledných dvoch rokoch sledovaného časového radu prestáva platiť dovtedy všeobecná tendencia, podľa ktorej najvyšší podiel príjmov pripadá na 4. štvrtrok. Rok 2001 je navyše výnimočný tým, že príjmovovo významnejší bol prvý polrok, zatiaľ čo v ostatnom

sledovanom období to bol druhý polrok. Nerovnomernosť v časovom plnení rozpočtových príjmov je ešte zreteľnejšia pri sledovaní ich štruktúry, ako je zrejmé z ďalšieho textu.

3.1. Daňové príjmy

Daňové príjmy sa na rok 2001 rozpočtovali s medziročným poklesom o 6,9 mld Sk sumou 158 087,0 mil. Sk. Zohľadnil sa tým nielen predpokladaný vývoj slovenskej ekonomiky (makroekonomické rámce zostavenia návrhu štátneho rozpočtu na rok 2001 vychádzali z medziročného rastu HDP o 3,2 %, priemernej miery inflácie 7 % a priemernej miery nezamestnanosti 16,3 %), ale najmä dôsledky už uvádzaných zmien v daňovej legislatíve (zníženie sadzby dane z príjmov právnických osôb zo 40 na 29 %, rozšírenie okruhu živností, pri ktorých sa môže uplatniť zdaňovanie paušálnou daňou, daňové dôsledky novely zákona o rezervách a opravných položkách a ďalšie). V daňových príjmoch sa tiež výrazne znížil význam (a objem) daní z medzinárodného obchodu, keď sa na základe dohody so Svetovou obchodnou organizáciou prestala v roku 2001 uplatňovať dovozná prirážka.

Aj napriek týmto skutočnostiam tvoria daňové príjmy rozhodujúcu časť rozpočtovaných (87,5 %) i skutočných (80,4 %) príjmov ¹⁾. V porovnaní s rokom 2000 sa však ich podiel z celkových príjmov znížil v rozpočte o 2,3 a v skutočnosti o 1,0 percentuálneho bodu.

Vykonanými úpravami, ktoré sa v rozhodujúcej miere týkali skupiny domácich daní na tovary a služby (a v rámci nej dane z pridanej hodnoty), sa rozpočet daňových príjmov zvýšil o takmer 9,8 mld Sk na 167 847,2 mil. Sk. Inkasovaných 165 073,8 mil. Sk predstavuje 98,3 % takto upraveného rozpočtu a 95,0 % daňových príjmov roku 2000.

Súhrnný prehľad o plnení daňových príjmov v ich štruktúre poskytujú nasledovné údaje (v mil. Sk):

Druh daňových príjmov	Skutočno st' 2000	Rozpočet 2001		Skutočno st' 2001	Plnenie v %	Rozdiel	Index 2001/ 2000
	1	Schválený	Upravený	4	4/3x100	4 - 3	4/1
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	59 978,5	58 702,0	60 073,6	57 482,5	95,7	- 2 591,1	95,8
Daň z príjmov fyzických osôb	25 399,0	27 600,0	27 600,0	27 734,8	100,5	134,8	109,2
Daň z príjmov právnických osôb	25 124,7	18 602,0	19 973,6	20 212,9	101,2	239,3	80,5
Dane z príjmov vyberané zrážkou	9 454,8	12 500,0	12 500,0	9 534,8	76,3	- 2 965,2	100,8
Dane z majetku	1 622,5	1 600,0	1 600,0	1 638,9	102,4	38,9	101,0

¹⁾ Ak by sa z úhrnných dosiahnutých príjmov vylúčila suma grantov a transferov, ktoré sa nerozpočtujú, podiel daňových príjmov by sa zvýšil až na 86,2 %.

Domáce dane na tovary a služby	99 044,6	93 705,0	102 093,6	101 974,2	99,9	- 119,4	103,0
Daň z pridanej hodnoty	70 587,4	64 950,0	73 338,6	73 566,8 ²⁾	100,3	228,2	104,2
Spotrebné dane	28 452,6	28 750,0	28 750,0	28 401,7	98,8	- 348,3	99,8
Dane z použitia tovaru a povolenia na výkon činnosti	4,6	5,0	5,0	5,7	114,0	0,7	123,9
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	13 180,7	4 080,0	4 080,0	3 922,9	96,1	- 157,1	29,8
Clo	3 682,9	3 900,0	3 900,0	3 550,4	91,0	- 349,6	96,4
Dovozná prirážka	9 415,4	0	0	285,0	x	285,0	3,0
Ostatné colné príjmy	82,4	180,0	180,0	87,5	48,6	- 92,5	106,2
Iné dane ¹⁾	-	0	0	55,3	x	55,3	-
Daňové príjmy s p o l u	173 826,3	158 087,0	167 847,2	165 073,8	98,3	- 2 773,4	95,0

¹⁾ ide o sumu daňových nedoplatkov, ktoré boli uhradené dlhopismi FNM SR

²⁾ vrátane daní z minulých rokov 8,7 mil. Sk

3.1.1. Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku

Pôvodne sa rozpočtovali sumou 58 702,0 mil. Sk a úpravami rozpočtu sa zvýšili na 60 073,6 mil. Sk, čo je prakticky na úrovni ich skutočného plnenia v roku 2000. Rozpočtový zámer sa však splnil len na 95,7 % s absolútnym výpadkom takmer 2,6 mld Sk.

Daň z príjmov fyzických osôb sa rozpočtovala vo výške 27 600,0 mil. Sk, z čoho na daň z príjmov zo závislej činnosti a funkčných požitkov pripadá 22 900,0 mil. Sk a na daň z príjmov fyzických osôb z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti 4 700,0 mil. Sk. Uvedené sumy sa ani po vykonaných úpravách rozpočtu nezmenili.

Skutočné inkaso dane z príjmov zo závislej činnosti a funkčných požitkov 23 129,8 mil. Sk predstavuje plnenie na 101,0 %. Jej výnos bol medziročne vyšší o 580,0 mil. Sk a závisí najmä od počtu zamestnancov, ktorí sú ňou zdaňovaní, od výšky miezd a sadzby dane.

Makroekonomické rámce zostavenia návrhu štátneho rozpočtu v oblasti trhu práce vychádzali, ako už bolo uvedené, z priemernej miery nezamestnanosti 16,3 %. Podľa údajov Štatistického úradu SR jej hodnota však dosiahla až 19,2 %, pričom v priemere bolo bez práce 508 - tisíc ľudí. Táto skutočnosť nemá vzťah len k plneniu dane z príjmov fyzických osôb, ale systémom dávok poskytovaných v sociálnej oblasti vytvára tlak na čerpanie rozpočtových výdavkov a mimoriadne citlivo sa prejavuje v rozpočtovom schodku.

Priemerná mesačná mzda v roku 2001 dosiahla 12 365,- Sk (pritom však vo 4. štvrtroku, kedy sa vyplácajú koncoročné odmeny, resp. "trináste" platy až 13 989,- Sk).

Keďže mzdy rástli rýchlejšie ako ceny, došlo aj k rastu reálnej mzdy v súhrne o 0,8 % (v roku 2000 reálne mzdy klesli o 4,9 %). Zníženie sadzby dane v prvom daňovom pásme z 15% na 12%, zvýšenie hranice pre prvé daňové pásmo zo 60 000,- Sk na 90 000,- Sk a niektoré menšie úpravy viac-menej technického charakteru, prijaté s účinnosťou od 1.1.2000, sa premietli do plnenia tejto dane už v priebehu roka 2000 v rámci platenia preddavkov. Vykonané ročné vyúčtovanie k 31.3.2001 už nemalo citeľnejší dopad na celkové inkaso dane z príjmov fyzických osôb v roku 2001.

V plnení dane z príjmov fyzických osôb z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorá dosiahla 4 605,0 mil. Sk (98,8 % upraveného rozpočtu) sa premietajú niektoré pozitívne tendencie zaznamenané v tejto forme podnikateľskej činnosti. Podľa údajov Štatistického úradu SR bolo ku koncu decembra registrovaných 303 506 fyzických osôb - podnikateľov (medziročne viac o 2,4 %), v tom bolo 279 597 živnostníkov, 12 187 podnikajúcich v slobodných povolaniach a 11 722 samostatne hospodáriacich roľníkov. V roku 2001 oproti roku 2000 vzrástol počet fyzických osôb, ktoré začali podnikateľskú činnosť o 1 416 na 33 587 osôb, počet fyzických osôb, ktoré podnikateľskú činnosť ukončili, naopak klesol o 6 536 na 24 418 osôb. Index ekonomického sentimentu, ktorý vyjadruje pozitívne, resp. negatívne očakávania v súvislosti s vývojom ekonomiky, sa v roku 2001 pohyboval v hraniciach zhruba 85 - 95 bodov a nadväzoval na vcelku plynulú krivku jeho zvyšovania v roku 2000. ¹⁾

Pri zostavovaní návrhu rozpočtu dane z príjmov právnických osôb sa vychádzalo z jej predpokladaného plnenia v roku 2000 a zo skutočnosti, že s účinnosťou od 1.1.2000 sa znížila sadzba dane o 11 percentuálnych bodov zo 40 na 29 %. Dopad zo zníženia sadzby na príjmy štátneho rozpočtu sa predpokladal vo výške cca 6-7 mld Sk, na základe čoho sa rozpočet dane z príjmov právnických osôb na rok 2001 kvantifikoval sumou 18 602,0 mil. Sk (čo predstavuje ich medziročný pokles o 24,1 %). Inkaso dane v priebehu roka sa vyznačovalo nadpropocionálnymi hodnotami, keď plnenie za 1. štvrtrok dosiahlo 39,3 %, za 1. polrok 64,5 % a za 1. - 3. štvrtrok až 87,2 % celoročne rozpočtovaného objemu. V upravenom rozpočte sa preto pôvodne predpokladaný výnos zvýšil o takmer 1,4 mld Sk na 19 973,6 mil. Sk. Skutočné inkaso 20 212,9 mil. Sk predstavuje splnenie pôvodného rozpočtu na 108,6 % a upraveného na 101,2 %. Príjem štátneho rozpočtu z tejto dane však predstavuje len 80,5 % jej výnosu v roku 2000 a je len o 193,8 mil. Sk vyšší, než v roku 1999.

¹⁾ Pre ilustráciu možno uviesť, že v marci 2002 dosiahol 102,4 bodu, čo je najvyššia hodnota od konca roku 1998. Jeho vývoj vyjadruje optimistické očakávania najmä v priemysle a stavebníctve).

V plnení dane z príjmov právnických osôb sa premietajú tak vecné (najmä ziskovosť podnikateľskej sféry), ako aj metodické vplyvy (platenie preddavkov na daň). Podľa údajov Štatistického úradu SR vytvorili korporácie finančného a nefinančného sektora v roku 2001 zisk v objeme 134,8 mld Sk pri medziročnom raste o 55 %. Teda daňová základňa sa vo väzbe na dosiahnutý hospodársky výsledok podnikateľskej sféry v roku 2001 (i v roku 2000) zvýšila, avšak daňová sadzba sa už uvádzanými legislatívnymi úpravami znížila, čím sa znížilo nielen daňové zaťaženie zisku, ale aj celkový výnos tejto dane.

V registri organizácií Štatistického úradu SR bolo ku koncu decembra 2001 evidovaných 62 867 podnikov. V priebehu roka vzniklo 1 412 nových a zaniklo 460 podnikov. V porovnaní s rokom 2000 bol počet novozaložených podnikov nižší o 336 a zaniknutých o 64.

Pokiaľ ide o platenie preddavkov, podľa § 50 ods. 7 zákona č. 366/1999 Z.z. o daniach z príjmov sa do lehoty podania daňového priznania preddavok platí na základe poslednej známej daňovej povinnosti uvedenej v priznaní podanom za zdaňovacie obdobie pred predchádzajúcim zdaňovacím obdobím. To znamená, že do apríla 2001 sa preddavky platili ešte na základe daňovej povinnosti roku 1999, kedy bola sadzba dane 40 %. I keď sa priebehu roka vplyv tohto faktora postupne eliminoval, priaznivé časové plnenie daní možno čiastočne pripísať aj na jeho vrub. Naopak, v poslednom štvrtroku roka dochádza k spomaleniu dynamiky inkasa daní, nakoľko podľa odseku 1 a 2 uvedeného paragrafu sa v poslednom štvrtroku (v prípade štvrtročných platiteľov), resp. v decembri (v prípade mesačných platiteľov) preddavok odvádza v polovičnej výške s tým, že celoročná daňová povinnosť sa vyrovná v lehote na podanie daňového priznania.

Daň z príjmov fyzických osôb a právnických osôb patria medzi tzv. podielové dane. Na ich výnose participuje štátny rozpočet i rozpočty obcí. Podľa § 5 zákona o štátnom rozpočte na rok 2001 bol podiel obcí na dani z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti a funkčných požitkov stanovený absolútnou sumou 6 890,0 mil. Sk a na dani z príjmov právnických osôb relatívne vo výške 7,27 % (1 458,0 mil. Sk), čo spolu predstavuje 8 348,0 mil. Sk. Skutočný príjem obcí z podielových daní dosiahol 8 401,9 mil. Sk v dôsledku prekročenia rozpočtovanej dane z príjmov právnických osôb.

Dane z príjmov vyberané zrážkou sa uplatňujú pri zdaňovaní úrokov, výnosov z účtov, vkladov, akcií, podielových a vkladových listov a dlhopisov. Rozpočtovali sa s medziročným nárastom 2,5 mld Sk vo výške 12 500,0 mil. Sk, v ktorej sa pozitívne premietalo predovšetkým vyplácanie dlhopisov Fondu národného majetku SR. Už v priebehu roka sa však ukazovalo, že takto stanovený rozpočet sa nepodarí naplniť. Inkaso zrážkových

daní k 30.6. dosiahlo 5,1 mld Sk (41,1 % celoročného rozpočtu) a k 30.9. len 7,5 mld Sk (59,6 % celoročného rozpočtu). Dosiahnutý ročný výnos 9 534,8 mil. Sk predstavuje len 76,3 % schváleného (i upraveného) rozpočtu. Výpadok takmer 3,0 mld Sk súvisí jednak s časovým posunom pri vyplácaní dlhopisov Fondu národného majetku (daň sa odvádza štvrťročne pozadu), so skutočnosťou, že v roku 2001 sa dlhopisy vyplácali len fyzickým osobám (značný, bližšie nekvantifikovateľný objem dlhopisov vlastní i právnické osoby), ako aj s poklesom úrokových sadzieb z vkladov v bankách.

3.1.2. Dane z majetku

Dane z majetku - daň z dedičstva, daň z darovania a daň z prevodu a prechodu nehnuteľností - sa rozpočtovali sumou 1 600,0 mil. Sk a zhruba v tejto výške sa aj dosiahli (1 638,8 mil. Sk, plnenie na 102,4%).

Príjmy z týchto daní nevykazujú podstatnejšie medziročné výkyvy, i keď ich medziročný prírastok sa neustále znižuje, čo dokumentujú údaje v nasledovnej tabuľke (v mil. Sk):

Druh dane	1998	1999	2000	2001
Daň z dedičstva	71	83	104	105
Daň z darovania	72	121	143	146
Daň z prevodu a prechodu nehnuteľností	1 148	1 334	1 375	1 388
Majetkové dane spolu	1 291	1 538	1 622	1 639

Uvedené údaje tiež svedčia o pomernej stabilite zákona č. 318/1992 Zb. o dani z dedičstva, dani z darovania a dani z prevodu a prechodu nehnuteľností. Tú potvrdzuje i skutočnosť, že za obdobie svojej platnosti od roku 1992 bol zákon novelizovaný len štyrikrát. Posledné legislatívne zmeny vykonané s účinnosťou od 1. mája 2001, ktoré priniesli oslobodenie od dane z dedičstva dedičom v priamom rade sa v príjmoch rozpočtu v roku 2001 prakticky neprejavili.

V roku 2001 Ministerstvo financií SR výnimočne odpustilo podľa ustanovenia § 29 písm. a) zákona č.318/1992 Zb. v znení neskorších predpisov v piatich prípadoch penále na dani z prevodu a prechodu nehnuteľností vo výške 5,4 mil. Sk. Išlo najmä o zohľadnenie sociálnych, resp. ekonomických aspektov, prípadne nemožnosť uplatnenia daňovej, či súdnej exekúcie.

3.1.3. Domáce dane na tovary a služby

Sú najvýznamnejšou položkou v štruktúre daňových príjmov. Ich "výnosnosť" závisí od rastu hrubého domáceho produktu a najmä od domáceho dopytu, ktorý v roku 2001 - rovnako ako rok predtým - pozitívne ovplyvňoval ďalší rozvoj obchodných centier medzinárodných obchodných reťazcov.

Príjem štátneho rozpočtu z nich sa pôvodne určil v objeme 93 705,0 mil. Sk (z toho 64 950,0 mil. Sk tvorila daň z pridanej hodnoty a 28 750,0 mil. Sk spotrebné dane). Po vykonaných úpravách rozpočtu sa zvýšil až na 102 093,6 mil. Sk, pričom celé toto zvýšenie o takmer 8,4 mld Sk ide na vrub dane z pridanej hodnoty.

Inkaso dane z pridanej hodnoty 73 558,1 mil. Sk predstavuje splnenie pôvodného rozpočtu na 113,3 % a upraveného na 100,3 %. Výnos dane ovplyvňuje cena a skladba tovarov a služieb nakúpených spotrebiteľmi, ktorí nie sú jej platiteľmi (domácnosti, rozpočtová sféra, menšie podnikateľské subjekty, ktoré nedosahujú výšku obratu stanovenú pre zákonnú registráciu a nie sú jej dobrovoľnými platiteľmi) od registrovaných platiteľov. Špecifikom tejto dane - rovnako ako aj spotrebných daní - je, že ju vyberajú daňové úrady (zo zdaniteľných plnení uskutočnených v tuzemsku) i colné orgány (pri dovoze tovaru), pričom vratky dane komplexne zabezpečujú daňové úrady.

Colné orgány za obdobie január až december vyinkasovali, v nadväznosti na reálny nárast dovozu, ktorý zároveň zvyšuje základ pre výmer dane z pridanej hodnoty, 107 849,8 mil. Sk. Podľa údajov Štatistického úradu SR dosiahol v roku 2001 dovoz tovarov a služieb 816,0 mld Sk, čo je medziročne viac o 21,0 % (vývoz sa zvýšil o 12,2 % na 732,3 mld Sk). Daňové úrady vykázali v inkase dane pasívny stav 34 291,7 mil. Sk, čo súvisí so spomínaným zabezpečením vratiek dane. Z hľadiska časového sa zhruba 48 % výnosu dane z pridanej hodnoty realizovalo v prvom a 52 % v druhom polroku. Medziročne sa objem dane zvýšil indexom 104,2.

V oblasti dane z pridanej hodnoty nedošlo v priebehu roku 2001 k žiadnym legislatívnym zmenám, ktoré by ovplyvnili jej výnos. Sú v ňom však premietnuté opatrenia v oblasti cien a cenového vývoja. Súhrnne je cenový vývoj vyhodnotený v prvej kapitole v rámci celkového vývoja slovenskej ekonomiky. V tejto časti uvádzame niektoré konkrétne úpravy maximálnych cien vykonané v priebehu roku 2001, ktorými sa reagovalo predovšetkým na rast ekonomicky oprávnených nákladov.

Podľa rozhodnutia vlády SR sa uskutočnili tieto úpravy:

- od 1.1.2001
 - zvýšenie maximálnej ceny tepla o 20 % (z 350 na 420 Sk/GJ)
 - od 1.2.2001
 - zvýšenie maximálnej ceny elektrickej energie:

pre domácnosti	o 15 %
pre podniky	o 12 %
 - zvýšenie maximálnej ceny plynu:

pre domácnosti	o 20 %
MO - odber podniky	o 15 %
VO - odber podniky	o 25 %
 - zvýšenie maximálnej ceny pitnej a odkanalizovanej vody pre domácnosť o 20,3 %
 - zvýšenie maximálnej ceny osobnej dopravy:

železničnej	o 15 %
autobusovej	o 20 %
 - (súčasne došlo k zníženiu cestovného pre žiakov o 60 %)
 - zvýšenie maximálnej ceny vnútroštátnych výkonov pôšt o 9,9 %
 - zvýšenie maximálnej ceny nájomného v bytoch o 45 %,
 - od 1.5.2001
 - úprava maximálnych cien výkonov v zdravotníctve
 - od 28.8.2001
 - určenie minimálnej ceny pšenice z úrody roku 2001 na 4 500 Sk
- Súčasne sa upravil aj rozsah regulácie cien poštových služieb a priebehu roka dochádzalo k úpravám cien liekov a zdravotníckych pomôcok.

Rozpočet spotrebných daní sa nespĺnil o 348,3 mil. Sk. Z hľadiska štruktúry bol výnos jednotlivých spotrebných daní nasledovný (v mil. Sk):

Druh spotrebnej dane	Skutočnosť 2000	Rozpočet 2001 ¹⁾	Skutočnosť 2001	Plnenie v %	Rozdiel	Index 2001/2000
	1	2	3	3/2x100	3 - 2	3/1
z uhľovodíkových palív a mazív	17 607,3	17 650,0	18 166,9	102,9	516,9	103,2
z liehu a liehovín	4 371,7	4 500,0	4 001,9	88,9	- 498,1	91,5
z piva	1 305,2	1 600,0	1 351,1	84,4	- 248,9	103,5
z vína	382,8	400,0	295,4	73,8	- 104,6	77,2
z tabaku a tabakových výrobkov	4 785,6	4 600,0	4 586,5	99,7	- 13,5	95,8
Spotrebné dane spolu	28 452,6	28 750,0	28 401,8	98,8	- 348,2	99,8

¹⁾ Pôvodne schválený rozpočet spotrebných daní sa v roku 2001 nemenil

V oblasti spotrebných daní bol s účinnosťou od 1.11.2001 schválený zákon č.430/2001 Z.z. o spotrebnej dani z vína, ktorým bola upravená sadzba spotrebnej dane u tichého vína z pôvodných 5,- Sk/l na 0,- Sk/l. Uvedená zmena mala za následok zníženie výnosu spotrebnej dane z vína v závere roka 2001 o cca 20 mil. Sk.

3.1.4. Dane z medzinárodného obchodu a transakcií

Rozpočtovali sa s takmer dvojtretinovým medziročným poklesom sumou 4 080,0 mil. Sk. Súvisí to najmä s neuplatňovaním dovoznej prirážky od 1.1.2001, kedy nadobudla účinnosť vyhláška Ministerstva financií SR č. 451/2000 Z.z., ktorou sa zrušila vyhláška č.118/1999 Z.z. o dovoznej prirážke v znení neskorších predpisov. Pre ilustráciu možno uviesť, že v roku 2000 sa dovozná prirážka rozpočtovala v objeme 7,4 mld Sk a jej skutočný výnos bol ešte o 2,0 mld Sk vyšší.

Hlavným príjmom v tejto skupine daní je clo, ako to dokumentujú aj nasledovné údaje (v mil. Sk):

Druh dane	Skutočnosť 2000	Rozpočet 2001 ¹⁾	Skutočnosť 2001	Plnenie v %	Rozdiel	Index 2001/ 2000
	1	2	4	4/3x100	4 – 3	4/1
Dovozné clo	3 682,9	3 900,0	3 550,4	91,0	- 349,6	96,4
Dovozná prirážka	9 415,4	0,0	285,0	x	285,0	3,0
Ostatné colné príjmy	82,4	180,0	87,5	48,6	- 92,5	106,2
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií spolu	13 180,7	4 080,0	3 922,9	96,1	- 157,1	29,8

¹⁾ Pôvodne schválený rozpočet daní z medzinárodného obchodu a transakcií sa v roku 2001 nemenil

Z rozpočtovaných 3 900,0 mil. Sk colných príjmov sa vyinkasovalo 3 550,4 mil. Sk. Vo vzťahu k rozpočtu to predstavuje 91,0 %, vo vzťahu ku skutočnosti roku 2000 96,4 %. Dynamika colných príjmov nekopíruje dynamiku dovozu (ktorá, ako už bolo uvedené, dosiahla medziročný index 121,0), nakoľko v súvislosti s integračnými ambíciami Slovenskej republiky dochádza k odstraňovaniu obchodných, a tým aj colných bariér.

Príjem z cla v roku 2001 ovplyvnili viaceré faktory, najmä:

- otvorenie dočasných colných kvót na dovoz obilia (nariadenie vlády č.23/2001 Z.z.), čo predstavuje zníženie príjmov štátneho rozpočtu vo výške cca 414,0 mil. Sk,

- otvorenie dočasných colných kvót na dovoz vybraných komodít potrebných na rozvoj elektrotechnického priemyslu (nariadenie vlády č.187/2001 Z.z.) - zníženie príjmov štátneho rozpočtu cca o 143,0 mil. Sk,

- zavedenie zníženej jednotnej colnej sadzby z 5% na 4% (nariadenie vlády č.321/2001 Z.z.) - zníženie príjmov štátneho rozpočtu cca o cca 650,0 tis. Sk,

- zavedenie ochranného opatrenia na dovoz cukru do SR rozhodnutím ministra hospodárstva SR č.22/2001 zo dňa 19.4.2001.

3.2. Nedaňové príjmy

Skupinu nedaňových príjmov tvorí široká škála výnosov (zo ziskov spoločností s majetkovou účasťou štátu, z poskytnutých domácich a zahraničných úverov, pôžičiek a vkladov, z deblokácií zahraničných pohľadávok štátu a pod.), poplatkov (administratívnych, súdnych a ďalších), pokút a penále (za neoprávnene použité alebo zadržané prostriedky štátneho rozpočtu), z predaja kapitálových aktív, z odvodov príspevkových organizácií, z lotérií a ďalšie. Objemom najvýznamnejšie sú však priamo v zákone o štátnom rozpočte určené odvody zo zisku Národnej banky Slovenska a Slovenského plynárenského priemyslu, š.p., ako o tom svedčia nasledovné údaje (v mil. Sk):

Druh nedaňových príjmov	Skutočno sť 2000	Rozpočet 2001		Skutočno sť 2001	Plnenie v %	Rozdiel	Index 2001/ 2000
	1	Schválený	Upravený	4	4/3x100	4 - 3	4/1
Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	3 514,6	10 034,0	10 098,0	10 692,7	105,9	594,7	304,2
Osobitný odvod zo zisku SPP	3 300,0	5 000,0	5 000,0	5 000,0	100,0	0,0	151,5
Odvod zo zisku NBS	0,0	5 000,0	5 000,0	5 345,8	106,9	345,8	x
Ostatné	214,6	34,0	98,0	346,9	354,0	248,9	161,6
Administratívne a iné poplatky a platby	6 599,4	7 072,8	7 302,4	7 746,0	106,1	443,6	117,4
z toho pokuty a penále	1 390,2	1 506,7	1 527,2	1 750,3	114,6	223,1	125,9
Kapitálové príjmy	193,7	326,4	172,2	163,3	94,8	- 8,9	84,3
Úroky z domácich úverov, pôžičiek a vkladov	1 780,5	1 006,0	972,1	1 516,9	156,0	544,8	85,2
Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek a vkladov	257,2	117,3	116,6	194,2	166,6	77,6	75,5
Iné nedaňové príjmy	3 720,3	2 719,8	3 330,8	4 433,7	133,1	1 102,9	119,2
Nedaňové príjmy spolu	16 065,8	21 276,3	21 992,1	24 746,8	112,5	2 754,7	154,0

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku tvoria príjmy dosiahnuté na základe štátneho vlastníctva majetku a podnikania finančných a nefinančných organizácií. Na rok 2001 sa rozpočtovali vo výške 10 034,0 mil. Sk (v upravenom rozpočte 10 098,0 mil. Sk), ktorú v rozhodujúcej miere tvorili odvod zo zisku Slovenského plynárenského priemyslu, š.p. a odvod voľného zostatku zisku Národnej banky Slovenska, obidva v rovnakej sume po 5,0 mld Sk.

V skutočnom plnení 10 692,7 mil. Sk je premietnutý odvod zo zisku Slovenského plynárenského priemyslu, š.p. uskutočnený v rozpočtovanom objeme 5 000,0 mil. Sk. Národná banka Slovenska odviedla do štátneho rozpočtu 5 345,8 mil. Sk.

Zvyšných 346,9 mil. Sk tvoria odvody zo zisku a dividendy od spoločností, v ktorých má štát majetkovú účasť a tiež sú tu zúčtované prijaté odvody 138,8 mil. Sk hradené bankými spoločnosťami za vyťažené nerasty.

Pôvodne rozpočtovaný výnos administratívnych a iných poplatkov a platieb bol prekročený o 673,2 mil. Sk (9,5 %), a aj v porovnaní s upraveným rozpočtom boli tieto príjmy o 443,6 mil. Sk vyššie (plnenie na 106,1 %). Túto kategóriu príjmov tvoria:

- administratívne poplatky (súdne, správne, tržby z predaja kolkových známok a pod.) 3 184,1 mil. Sk,
- pokuty a penále ukladané, vyberané a vymáhané územnými finančnými a colnými orgánmi a orgánmi štátnej správy podľa § 52 zákona o rozpočtových pravidlách 1 750,3 mil. Sk,
- poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja služieb 2 445,5 mil. Sk, resp. ďalšie administratívne a iné poplatky a platby 366,1 mil. Sk. Ide o prostriedky získané z predaja ubytovacích a stravovacích služieb, z odpredaja prebytočného majetku z jaslí a materských škôl nakúpeného z bežných výdavkov, z predaja kníh, publikácií, tlačív a z ďalších nepriemyselných aktivít.

V kategórii kapitálových príjmov sa pôvodne rozpočtovalo 326,4 mil. Sk, ktoré sa rozpočtovými opatreniami znížili na 172,2 mil. Sk. Skutočne dosiahnutých 163,3 mil. Sk predstavuje plnenie upraveného rozpočtu na 94,8 %. Uvedenú sumu v štruktúre tvoria:

- príjmy z predaja kapitálových aktív (budovy, strojový park, dopravné prostriedky, nábytok, byty a pod.) 61,9 mil. Sk,
- príjmy z predaja hmotných a mobilizačných rezerv 13,9 mil. Sk,
- príjmy z predaja pozemkov a nehmotných aktív 86,3 mil. Sk,
- ostatné kapitálové príjmy 1,2 mil. Sk.

Úroky z domácich úverov, pôžičiek a vkladov dosiahli 1 516,9 mil. Sk, čo predstavuje prekročenie ročného upraveného rozpočtu o 56,0 %. Na ich priaznivom plnení sa podieľali predovšetkým kreditné úroky 648,5 mil. Sk získané z vkladov peňažných prostriedkov uložených v bankách (z toho 495,2 mil. Sk kreditné úroky kapitoly Štátny dlh) a ďalšie úroky

868,4 mil. Sk v kapitole Štátny dlh z desaťmiliardového revolvingového úveru poskytnutého Československej obchodnej banke, a.s.

Kreditné úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek a vkladov dosiahli 194,2 mil. Sk a ročný rozpočet prevýšili o 66,6 %. Ich štruktúru tvoria najmä kreditné úroky zo zahraničných vládnych úverov (27,3 mil. Sk), úroky z deblokačných operácií (160,5 mil. Sk) a kreditné úroky vyplývajúce z tzv. „centrálneho devízového zdroja“ (3,8 mil. Sk) a úroky zo zahraničných vkladov Ministerstva zahraničných vecí SR (2,6 mil. Sk).

Iné nedaňové príjmy sa rozpočtovali sumou 2 719,8 mil. Sk. Skutočné plnenie 4 433,7 mil. Sk znamená prekročenie upraveného rozpočtu o 33,1 %. V týchto príjmoch sú zúčtované príjmy z výťažkov lotérií a iných podobných hier (1 179,2 mil. Sk), príjmy z náhrad poistného plnenia (816,5 mil. Sk), vratky neoprávnene použitých alebo zadržaných prostriedkov štátneho rozpočtu (424,8 mil. Sk), ďalej príjmy plynúce najmä z prenajatých budov, zariadení a bytov (231,9 mil. Sk), výnosy z prostriedkov štátneho rozpočtu (129,9 mil. Sk) a iné, najmä neštandardné príjmy (1 651,4 mil. Sk, z toho 700,4 mil. Sk výsledok finančného usporiadania vzťahov k štátnemu rozpočtu za rok 2000).

3.3. Granty a transfery

Príjmy z grantov tvoria dobrovoľné príspevky na bežné alebo kapitálové účely, za ktoré štátny rozpočet neposkytuje žiadnu protihodnotu - prospech, tovar alebo službu, ako odplatu za platbu. Vzhľadom na tento ich charakter sa nerozpočtujú, i keď dosiahnutým objemom významne ovplyvňujú rozpočtové príjmy i výdavky. V roku 2001 sa na úhrnných dosiahnutých príjmoch štátneho rozpočtu podieľali 6,7 % - mi (v roku 2000 to bolo ešte o 3,7 percentuálneho bodu viac). V zmysle zákona o rozpočtových pravidlách je rozpočtová organizácia oprávnená o sumu prostriedkov prijatých formou grantu prekročiť rozpočtový limit výdavkov a získané prostriedky takto zapojiť do financovania potrieb rozpočtom celkom alebo sčasti nezabezpečených.

O štruktúre a medziročnom porovnaní tohto druhu rozpočtových príjmov informujú nasledovné údaje (v mil. Sk):

Granty a transfery	2000	2001	2001/2000
<i>Bežné granty a transfery</i>	21 326	13 042	61,2
- tuzemské granty	5 356	1 490	27,8
- zahraničné granty	141	127	90,1
- transfery	15 829	11 425	72,2

Granty a transfery	2000	2001	2001/2000
<i>Kapitálové granty a transfery</i>	861	626	72,7
- tuzemské granty	799	592	74,1
- zahraničné granty	60	33	55,0
- transfery	2	1	50,0
S p o l u	22 187	13 668	61,6

Suma grantov a transferov sa medziročne výrazne o 8,5 mld Sk znížila, a to najmä v skupine bežných grantov a transferov.

3.4. Príjmy zo splácania úverov, pôžičiek a z predaja účastín

Rozpočtovali sa sumou 1 200,0 mil. Sk, ktorá sa úpravou rozpočtu zvýšila na 1 500,7 mil. Sk. Dosiadnutých 1 864,8 mil. Sk predstavuje splnenie upraveného rozpočtu na 124,3 % a medziročné zvýšenie indexom 133,4.

Sú v nich zahrnuté najmä splátky istín návratných finančných výpomocí z realizovaných záruk poskytnutých z kapitoly Všeobecná pokladničná správa v úhrnej výške 1 860,7 mil. Sk (z toho Vodohospodárska výstavba, a.s. 457,2 mil. Sk, Slovenské elektrárne, a.s. 421,5 mil. Sk, Slovenská konsolidačná, a.s. 300,0 mil. Sk a Solivary, š.p. Prešov 365,3 mil. Sk).

IV. VÝDAVKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU

Výdavky štátneho rozpočtu boli zákonom určené v celkovom objeme 217 764,6 mil. Sk. V porovnaní s rokom 2000 je to o takmer 16,0 mld Sk viac, čo súvisí s už spomínanými potrebami finančne zabezpečiť reformné kroky vlády vo vnútri ekonomiky (reforma verejnej správy) i vo vzťahu k zahranično-politickým ambíciám Slovenskej republiky (zabezpečenie prístupového procesu do NATO a EÚ), ale aj s úhradou výdavkov na finančnú reštrukturalizáciu bankového sektora, so zvýšením výdavkov na mzdy v štátnej správe, na dávky sociálnej pomoci i na zvýšené transfery do sociálnych a zdravotných fondov.

4.1. Výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení

Podľa ekonomického členenia úhrnné výdavky štátneho rozpočtu tvoria:

- bežné výdavky
- kapitálové výdavky
- poskytovanie úverov a pôžičiek, účasť na majetku
- prevody prostriedkov.

Z úhrnného objemu pôvodne rozpočtovaných výdavkov bolo na financovanie bežných potrieb, vrátane bežných transferov a debetných úrokov, určených 201 649,3 mil. Sk, na financovanie investičných zámerov 15 426,5 mil. Sk a na poskytovanie úverov, pôžičiek a účasť na majetku 688,8 mil. Sk.

Rozpočtovými opatreniami sa pôvodný rozpočet upravil na 236 017,6 mil. Sk. Nárast o 18,2 mld Sk vyplynul najmä zo zvýšenia rozpočtu bežných výdavkov o 8,3 mld Sk, ktorým sa riešili zvýšené potreby najmä v sociálnej oblasti a zo zvýšenia rozpočtu prostriedkov určených na úvery, pôžičky a účasť na majetku o 8,2 mld Sk, čím sa zabezpečovali požiadavky na reštrukturalizáciu bankovej sféry podľa § 12 zákona o štátnom rozpočte. Pôvodný rozpočet kapitálových výdavkov sa úpravami zvýšil o 1,4 mld Sk (na 16 797,5 mil. Sk), a to najmä akceptovanými požiadavkami na financovanie investičných úloh tak v rozpočtovej sfére (kapitálové aktíva), ako aj zvýšenými transfermi na rovnakej vládnej úrovni (príspevkovým organizáciám) a rôznym neziskovým organizáciám.

Skutočné výdavky sa realizovali v objeme 249 723,9 mil. Sk, čo je v porovnaní so schváleným rozpočtom o 14,7 % a v porovnaní s upraveným rozpočtom o 5,8 % viac. Pritom plnenie bežných výdavkov (100,8 % upraveného rozpočtu) a výdavkov na úvery, pôžičky a účasť na majetku (100,6 %) len mierne prevýšilo rozpočtovými opatreniami upravený ročný predpoklad. Výrazné zvýšenie (161,8 %) však zaznamenali kapitálové výdavky, pri ktorých sa v plnej miere prejavilo zapojenie grantov a iných mimorozpočtových zdrojov do financovania investičných zámerov adekvátnym zvýšením kapitálových limitov na príslušných výdavkových účtoch štátneho rozpočtu. Podrobné údaje o plnení výdavkov podľa ekonomickej klasifikácie vo vzťahu k rozpočtu i medziročne sú uvedené v tabuľke na nasledujúcich dvoch stranách:

V ý d a v k y	Skutočnosť 2000 1)	Rozpočet 2001		Skutočnosť 2001		Plnenie v %		Rozdiel		Index 2001/ 2000
		Schválený	Upravený	A	B	A	B	A	B	
	1	2	3	4	5	4/3x100	5/3x100	4 - 3	5 - 3	4/1
A. Bežné výdavky	202 736,2	201 649,3	209 947,8	211 617,1	207 839,4	100,8	99,0	1 669,3	- 2 108,4	104,4
<i>1. Bežné výdavky na prevádzku RO</i>	85 893,2	87 276,8	89 476,3	93 090,6	89 321,6	104,0	99,8	3 614,3	- 154,7	108,4
v tom:										
- mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania	40 143,0	42 420,1	42 084,1	42 300,9	42 110,0	100,5	100,1	216,8	25,9	105,4
- poisťné a príspevky zamestnávateľov do poisťovní a NÚP	14 297,1	15 636,9	15 187,9	15 087,4	15 019,6	99,3	98,9	-100,5	- 168,3	105,5
- tovary a ďalšie služby	31 453,1	29 219,8	32 204,3	35 702,3	32 192,0	110,9	100,0	3 498,0	- 12,3	113,5
<i>2. Bežné transfery</i>	94 257,0	90 733,3	99 916,1	98 026,7	98 017,9	98,1	98,1	-1 889,4	- 1 898,2	104,0
<i>2.1. na rovnakej úrovni</i>	30 798,5	34 295,1	41 527,3	41 513,2	41 513,2	100,0	100,0	-14,1	-14,2	134,8
z toho:										
- príspevkovým organizáciám	7 541,1	7 311,3	8 070,0	8 055,4	8 055,4	99,8	99,8	-14,6	-14,6	106,8
- štátnym fondom	10 615,3	8 670,3	15 147,0	15 147,0	15 147,0	100,0	100,0	0,0	0,0	142,7
- štátom platené poisťné za zákonom určené osoby	12 035,6	17 796,3	17 796,3	17 795,9	17 795,9	100,0	100,0	- 0,4	- 0,4	147,9
- Slov. rozhlas a Slov. televízia	561,6	510,3	506,6	506,7	506,7	100,0	100,0	0,1	0,1	90,2
<i>2.2. jednotlivcom a neziskovým organizáciám</i>	35 831,0	36 259,2	38 040,4	37 246,5	37 238,6	97,9	97,9	-793,9	- 801,8	104,0
z toho:										
- dávky sociálneho zabezpečenia	15 786,3	16 157,8	15 643,9	15 234,3	15 234,3	97,4	97,4	- 409,6	- 409,6	96,5
- dávky sociálnej pomoci a štátne sociálne dávky	14 453,2	12 423,5	15 982,5	15 899,9	15 899,5	99,5	99,5	- 82,6	- 83,0	110,0
<i>2.3. do nefinančných štátnych podnikov, a.s.</i>	19 617,5	12 219,8	12 266,1	12 241,1	12 241,1	99,8	99,8	- 25,0	- 25,0	62,4
<i>2.4. do tuzemských finančných inštitúcií</i>	5 404,9	3 068,9	3 468,9	3 359,9	3 359,9	96,9	96,9	- 109,0	- 109,0	62,2
<i>2.5. na rôznych úrovniach</i>	1 982,1	4 071,2	3 862,0	2 961,9	2 961,8	76,7	76,7	- 900,1	- 900,2	149,4
<i>2.6. do cudziny</i>	623,0	819,1	751,4	704,1	703,3	93,7	93,6	- 47,3	- 48,1	113,2
<i>3. Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi</i>	22 586,0	23 639,2	20 555,4	20 499,8	20 499,9	99,7	99,7	- 55,6	- 55,5	90,8

V ý d a v k y	Skutočnosť 2000 1)	Rozpočet 2001		Skutočnosť 2001		Plnenie v %		Rozdiel		Index 2001/2000
		Schválený	Upravený	A	B	A	B	A	B	
	1	2	3	4	5	4/3x100	5/3x100	4 - 3	5 - 3	4/1
B. Kapitálové výdavky	25 410,6	15 426,5	16 797,5	27 176,8	16 437,1	161,8	97,9	10 379,3	-360,4	106,9
<i>1. obstaranie kapitálových aktív</i>	18 168,7	7 536,5	8 397,8	18 999,2	8 274,4	226,2	98,5	10 601,4	-123,4	104,6
<i>2. kapitálové transfery</i>	7 241,9	7 890,0	8 399,7	8 177,6	8 162,7	97,4	97,2	-222,1	-237,0	112,9
<i>2.1. na rovnakej úrovni</i>	3 481,4	3 392,2	3 623,1	3 622,4	3 619,5	100,0	99,9	- 0,7	- 3,6	104,1
<i>2.2. jednotlivcom a neziskovým organizáciám</i>	204,3	124,5	195,0	194,6	193,4	99,8	99,2	- 0,4	- 1,6	95,3
<i>2.3. nefinančným subjektom</i>	2 771,8	3 564,8	3 524,7	3 500,5	3 500,5	99,3	99,3	- 24,2	- 24,2	126,3
<i>2.4. na rôznych úrovniach</i>	784,5	806,5	1 054,4	857,6	846,8	81,3	80,3	-196,8	-207,6	109,3
<i>2.5. do zahraničia</i>	-	2,0	2,5	2,5	2,5	100,0	100,0	0,0	0,0	0,0
C. Poskytnuté úvery, pôžičky, účasť na majetku	12 978,5	688,8	8 846,6	8 901,6	8 701,6	100,6	98,4	55,0	- 145,0	68,6
D. Prevod prostriedkov	0,0	0,0	425,7	2 028,4	2 018,5	476,5	474,2	1 602,7	1 592,8	x
<i>1. prevod bežných výdavkov</i>	0,0	0,0	417,7	1 658,8	1 648,9	397,1	394,8	1 241,1	1 231,2	x
<i>2. prevod kapitálových výd.</i>	0,0	0,0	8,0	369,6	369,6	x	x	361,6	361,6	x
Výdavky spolu	241 125,2	217 764,6	236 017,6	249 723,9	234 996,6	105,8	99,6	13 706,3	- 1 021,0	103,6

¹⁾– vrátane výdavkov hradených z mimorozpočtových zdrojov a niektorých príjmov podľa § 20 zákona o rozpočtových pravidlách, t.j. z grantov, prevodov zo štátnych fondov a pod.

A – vrátane výdavkov hradených z mimorozpočtových zdrojov a niektorých príjmov podľa § 20 zákona o rozpočtových pravidlách, t.j. z grantov, prevodov zo štátnych fondov a pod.

B – bez výdavkov hradených z mimorozpočtových zdrojov

Uvoľňovanie rozpočtových výdavkov podľa jednotlivých štvrt'rokov v priebehu roku 2001 charakterizujú nasledovné údaje:

Rok	1. štvrt'rok		2. štvrt'rok		3. štvrt'rok		4. štvrt'rok	
	mld Sk	% z roč. skut.	mld Sk	% z roč. skut.	mld Sk	% z roč. skut.	mld Sk	% z roč. skut.
2001	55,6	22,3	61,7	24,7	57,3	22,9	75,1	30,1

Z údajov vyplýva, že ministerstvom financií uplatnené viazanie rozpočtových prostriedkov (jeho konkrétne hodnoty sú uvedené v časti II.) bolo dodržané len za obdobie január až marec, v ostatnom období roka sa čerpali vyššie podiely, než umožňovalo viazanie výdavkov stanovené na príslušné obdobie. Toto konštatovanie však treba vidieť z viacerých aspektov:

- údaje v tabuľke sú prepočítané vo vzťahu ku skutočným výsledkom, zatiaľ čo viazanie sa uplatňovalo vo vzťahu k rozpočtovaným výdavkom,
- viazanie sa uplatňovalo len počas prvých troch štvrt'rokov,
- značná časť výdavkov, najmä obligatórnej povahy, bola z viazania vylúčená (dávky vyplývajúce zo zákona, záväzky štátu a organizácií k zdravotným poisťovniam, Sociálnej poisťovni, Národnému úradu práce, príspevky medzinárodným organizáciám).

4.1.1. Bežné výdavky

Bežnými výdavkami sa financujú prevádzkové potreby štátneho rozpočtu: mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania v štátnych rozpočtových organizáciách a na to nadväzujúce platby poistného a príspevkov zamestnávateľov do poisťovní a Národnému úradu práce, ako aj nákup tovarov a ďalších služieb. Podľa rozpočtovej klasifikácie do hlavnej kategórie bežných výdavkov patria ďalej bežné transfery poskytnuté zo štátneho rozpočtu a splátky úrokov dlhovej služby. Rozpočet bežných výdavkov tvorí rozhodujúci, až 92,6 %-ný podiel z celkových rozpočtovaných výdavkov, pričom v skutočnom plnení dosiahol tento podiel 84,8 %.

V rámci bežných výdavkov sa zabezpečovali tieto prevádzkové potreby rozpočtových organizácií:

a) bežné výdavky na prevádzku rozpočtových organizácií sa vynaložili v úhrnnom objeme 93 090,6 mil. Sk, čím sa ich upravený rozpočet prekročil o 3,6 mld Sk (plnenie na 104,0 %). Výdavky realizované nad úroveň upraveného rozpočtu sa financovali z mimorozpočtových zdrojov (grantov a pod.).

Najväčší objem v rámci tejto skupiny výdavkov pripadol na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania. Ich limit sa vo schválenom rozpočte určil formou záväzného ukazovateľa

do výšky 42 420,1 mil. Sk, pričom rozpočtovými opatreniami sa mierne znížil na 42 084,1 mil. Sk. Medziročne sa pôvodný rozpočet výdavkov na mzdy zvýšil o 2,8 mld Sk, t.j. indexom 107,1 resp. 105,8 (upravený). Tento nárast zodpovedal predpokladanému rastu tarifných plátov zamestnancov v rozpočtových a príspevkových organizáciách, ako aj ďalšiemu rastu (o 3 %) plátov pedagogických pracovníkov a zamestnancov ozbrojených zložiek. Skutočne vynaložené výdavky na mzdy 42 300,9 mil. Sk (vrátane zapojenia mimorozpočtových doplnkových zdrojov) mierne o 216,8 mil. Sk prevýšili upravený rozpočet (plnenie na 100,5 %).

Prekročenie výdavkov na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania v porovnaní so schváleným ročným rozpočtom súviselo najmä s realizáciou odmiern nadväzne na rozhodnutie vlády Slovenskej republiky zo 7. februára 2001 uvoľniť prostriedky na zabezpečenie rastu reálnych plátov zamestnancov rozpočtovej a príspevkovej sféry, s vykonaním rozpočtových opatrení na realizáciu zákona NR SR č. 165/1998 Z.z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 a pod.

Počet zamestnancov v rozpočtových organizáciách SR v roku 2001 dosiahol 225 598 osôb. V porovnaní s limitom schváleným uznesením vlády SR č. 805/2000 k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2001 je to menej o 2 177 zamestnancov a vo vzťahu k upravenému rozpočtu až o 4 368 zamestnancov.

Z uvedeného počtu pracovalo v ústredných orgánoch SR 7 487 osôb a v aparátoch krajských a okresných úradov 17 521 osôb. Priemerná mesačná mzda v rozpočtových organizáciách (vrátane krajských a okresných úradov) dosiahla 10 876,- Sk, čo je o 5,2 % viac než sa rozpočtovalo. Priemerná mesačná mzda v rozpočtových organizáciách bez krajských a okresných úradov dosiahla 14 362,- Sk a za krajské a okresné úrady 9 494,- Sk.

Na mzdové výdavky nadväzujú platby poistného a príspevkov zamestnávateľov do poisťovní a Národnému úradu práce. Pôvodne sa rozpočtovali sumou 15 636,9 mil. Sk, pričom rozpočtovými opatreniami sa ich rozpočet znížil na 15 187,9 mil. Sk.

Zo skutočne realizovaných úhrnných plátieb 15 087,4 mil. Sk (plnenie na 99,3 %) sa poukázalo (v mil. Sk):

- poistné do Všeobecnej zdravotnej poisťovne	1 728,7
- poistné do Spoločnej zdravotnej poisťovne	825,4
- poistné do ostatných zdravotných poisťovní	425,1
- poistné do Sociálnej poisťovne	11 361,9
- príspevkov Národnému úradu práce	745,4
- príspevkov do doplnkových dôchodkových poisťovní	0,9

Výdavky na tovary a ďalšie služby rozpočtované sumou 29 219,8 mil. Sk (o 3,3 mld Sk viac než v roku 2000) tvorili 14,5 % z rozpočtu bežných výdavkov. Ich značné medziročné zvýšenie priamo nadväzovalo na rast vecných výdavkov súvisiacich najmä s prípravou podmienok na vstup Slovenska do NATO, s reformou verejnej správy, s pokračovaním programu verejnoprospešných prác pre dlhodobo nezamestnaných a pod.

Rozpočtovými opatreniami sa ich objem ďalej zvýšil o takmer 3,0 mld Sk na 32 204,3 mil. Sk. Skutočné výdavky 35 702,3 mil. Sk značne prekročili úroveň upraveného ročného rozpočtu, pričom vecné potreby v objeme 3 510,3 mil. Sk sa financovali z mimorozpočtových zdrojov. Bez tohto doplnkového zdroja by sa výdavky na tovary a služby realizovali v rámci upraveného rozpočtu (99,97 %).

V tejto kategórii výdavkov sú zahrnuté (v mil. Sk):

- platby za energiu, vodu a komunikácie	5 076,7
- platby za materiál a služby	4 723,1
- dopravné	1 035,2
- cestovné výdavky	505,7
- rutinná a štandardná údržba	2 670,0
- nájomné za prenájom	616,6
- ostatné tovary a služby ¹⁾	21 075,0

¹⁾(patria sem napr. školenia, kurzy, semináre, konferencie, sympóziá, konkurzy, inzercia, tlmočnícka a prekladateľská činnosť, rôzne náhrady mzdy, poplatky za advokátske, komerčné a iné služby, úhrada pokút a penále, predavky, auditorské služby a pod.)

b) Bežné transfery tvoria najväčší podiel (45 %) z rozpočtu bežných výdavkov. Rozpočtovali sa v objeme 90 733,3 mil. Sk, ktorý sa rozpočtovými opatreniami zvýšil o 9,2 mld Sk na 99 916,1 mil. Sk. Toto zvýšenie výrazne ovplyvnili výdavky na výstavbu diaľnic v objeme 6,5 mld Sk, ktoré sa financovali z naviac dosiahnutých príjmov štátneho rozpočtu, hoci v zmysle schváleného zákona o štátnom rozpočte sa mali tieto výdavky kryť štátnymi dlhopismi vydanými podľa paragrafu 12 ods. 2 písm. c).

Uskutočnenými výdavkami vo výške 98 026,7 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 98,2 %) sa realizovali tieto druhy bežných transferov:

ba) transfery na rovnakej vládnej úrovni - sú určené najmä príspevkovým organizáciám, štátnym fondom a na štátom platené poistné za zákonom určené skupiny osôb. Rozpočtovali sa sumou 34 295,1 mil. Sk, ktorá sa rozpočtovými opatreniami zvýšila na 41 527,3 mil. Sk. Zo skutočne realizovaných transferov v objeme 41 513,2 mil. Sk sa vynaložilo:

- 8 055,4 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 100,0 %) formou príspevkov na financovanie niektorých rozpočtom zabezpečených prevádzkových potrieb ústredne riadených príspevkových organizácií. Najväčší objem týchto prostriedkov smeroval príspevkovým organizáciám ministerstva kultúry (947,6 mil. Sk), ministerstva životného prostredia (377,6 mil. Sk), ministerstva pôdohospodárstva (380,6 mil. Sk) a hlavne z rozpočtov krajských úradov (4 845,8 mil. Sk). Aj napriek tomu však pretrváva zadlženosť príspevkových organizácií, ktoré, navyše, nie sú schopné riešiť z vlastných zdrojov straty z minulých rokov;

- 15 147,0 mil. Sk ako príspevky dvanástim štátnym fondom. Pôvodne na tento účel rozpočtovaných 8 670,3 mil. Sk sa rozpočtovými opatreniami zvýšilo na uvedenú sumu, pričom v rámci takto upraveného rozpočtu sa príspevky štátnym fondom aj realizovali. Nárast upraveného rozpočtu o 6 476,7 mil. Sk podstatne ovplyvnilo zvýšenie transferov poskytnutých Štátnemu fondu cestného hospodárstva v rozpočtovej kapitole dopravy, pôšt a telekomunikácií na financovanie výstavby diaľnic. Ako už bolo uvedené, na tento účel neboli vydané štátne dlhopisy, ako to umožňoval zákon o štátnom rozpočte na rok 2001, ale na základe rozhodnutia vlády sa potreby zabezpečili z navyše dosiahnutých príjmov štátneho rozpočtu. Ministerstvo financií teda v priebehu roku 2001 postupne uvoľňovalo formou šiestich rozpočtových opatrení finančné prostriedky v rámci rozpočtu kapitoly dopravy, pôšt a telekomunikácií, ktorými sa navýšili jej výdavky na prípravu a výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest do určenej sumy 6,5 mld Sk. Bežné transfery ostatným štátnym fondom sa realizovali v rámci pôvodnej rozpočtom určenej výšky. Celkové hodnotenie rozpočtového hospodárenia štátnych fondov, vrátane použitia transferov zo štátneho rozpočtu, je predmetom prílohy č.3;

- na štátom platené poistné za zákonom určené skupiny osôb sa rozpočtovalo 17 796,3 mil. Sk, čo predstavuje medziročný nárast o 5,6 mld Sk (index 146,0). Tým sa zohľadnilo zvýšenie sadzby na zdravotné poistenie z 13,7 % v roku 2000 na 14,0 % v roku 2001 a na dôchodkové zabezpečenie z 27,5 % na 28,0 % z vymeriavacieho základu 2 400,- Sk. Pri rozpočtovaní týchto prostriedkov boli limitujúcim faktorom najmä zdrojové možnosti štátneho rozpočtu, zároveň však s nutnosťou zabezpečiť funkčnosť systému zdravotného a dôchodkového poistenia.

Skutočné výdavky na štátom platené poistné 17 795,9 mil. Sk sa realizovali v rozpočtovanej výške, z toho 13 039,7 mil. Sk prostredníctvom rozpočtu ministerstva zdravotníctva ako platby štátu do zdravotných poisťovní a 4 756,2 mil. Sk prostredníctvom rozpočtu ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny ako platby štátu do Sociálnej poisťovne

a na osobitný účet ministerstva obrany; Slovenskému rozhlasu a Slovenskej televízii sa v rozpočte zabezpečili prostriedky na financovanie niektorých prevádzkových potrieb v úhrnnej sume 510,3 mil. Sk. Schválený rozpočet sa rozpočtovými opatreniami mierne znížil na 506,6 mil. Sk a vo výške takto upraveného rozpočtu sa transfery aj poskytnú, a to Slovenskému rozhlasu 250,0 mil. Sk (schválený rozpočet 251,0 mil. Sk) a Slovenskej televízii 256,6 mil. Sk (schválený rozpočet 259,2 mil. Sk).

baa) bežné transfery jednotlivcom a neziskovým organizáciám - tvoria v tejto skupine výdavkov najväčší – 40 %-ný podiel. Rozpočtovali sa sumou 36 259,2 mil. Sk, ktorá sa rozpočtovými opatreniami zvýšila na 38 040,4 mil. Sk. Realizovali sa vo výške 37 246,5 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 97,9 %) v tejto štruktúre:

- dávky sociálneho zabezpečenia sa rozpočtovali v úhrnnej sume 16 157,8 mil. Sk, z čoho na rozpočet ministerstva práce a sociálnych vecí a rodiny pripadlo 16 056,4 mil. Sk a na rozpočet kapitoly Všeobecná pokladničná správa vo forme rezervy na sociálne, humanitné a charitatívne účely, na sociálne a kultúrne potreby rómskej komunity a na zmiernenie krívd deportácií do nacistických táborov celkom 100,4 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami sa schválený rozpočet mierne znížil na 15 643,9 mil. Sk, z toho dávky sociálneho zabezpečenia rozpočtované v rezorte ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny sa upravili na 15 629,2 mil. Sk.

V rámci použitia rozpočtovaných prostriedkov boli jednotlivým poisťovňám poukázané z rozpočtu ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny preddávky 15 227,6 mil. Sk, pričom v úhrnnej sume dávok sociálneho zabezpečenia 15 234,3 mil. Sk boli zahrnuté aj prostriedky určené ako transfery sociálneho charakteru občianskym združeniam a iným neziskovým organizáciám a na humanitárne účely v sume 6,7 mil. Sk.

Najvyšší podiel na skutočnom čerpaní dávok sociálneho zabezpečenia predstavovali prídavky na deti a príplatok k prídavkom na deti – 8 392,2 mil. Sk (27,8 %). V porovnaní s rokom 2000 sa čerpanie týchto dávok mierne o 3,6 % znížilo (cca o 0,55 mld Sk). Od 1. júla 2001 bola totiž prijatá novela zákona o prídavkoch na deti a príplatku k prídavkom na deti, ktorou sa zvýšila hranica príjmu na vznik nároku, v dôsledku čoho poklesol počet poberateľov mesačne v priemere o cca 30 tis. a tiež priemerný počet detí, na ktoré sa mesačne vyplácali dávky (o cca 56 tis.). Priemerná mesačná dávka pripadajúca na jedno dieťa sa zvýšila na 717,- Sk (oproti 702,- Sk v roku 2000) a na jedného poberateľa na 1 385,- Sk (z 1 354,- Sk v roku 2000). Nadväzne na pokles počtu poberateľov sa o 120 mil. Sk znížili aj výdavky na rodičovský príplatok. Trvale klesajúcu tendenciu má i čerpanie výdavkov na zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť.

- dávky sociálnej pomoci a štátne sociálne dávky sa rozpočtovali sumou 12 423,5 mil.

Sk. V dôsledku pretrvávajúcich rizík v súvislosti so zvyšujúcim sa počtom poberateľov spôsobeným narastajúcou nezamestnanosťou a zhoršovaním sociálnej a ekonomickej situácie časti obyvateľov sa rozpočtovými opatreniami ich rozpočet postupne upravil na 15 982,4 mil. Sk, a to i napriek tomu, že pri tvorbe rozpočtu sa uvažovalo s prijatím opatrení zameraných na neprekročenie rozpočtovaného objemu.

Táto skupina výdavkov sa rozpočtuje v kapitolách krajských úradov. Poskytujú sa podľa zákona NR SR č. 195/1998 Z.z. v znení neskorších predpisov na výplatu dávok sociálnej pomoci občanom v hmotnej núdzi a na kompenzáciu dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia občanov. Ďalej sú to štátne sociálne dávky poskytované podľa zákona č. 235/1998 Z.z. o príspevku pri narodení dieťaťa, o príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodili tri alebo viac detí, alebo ktorým sa v priebehu dvoch rokov opakovane narodili dvojčatá. Patrí sem tiež zaopatrovací príspevok podľa zákona č. 236/1998 Z.z., príspevok na pohreb (zákon č. 238/1998 Z.z.), príspevok z titulu pestúnskej starostlivosti a tiež príspevok na bývanie.

Skutočné výdavky na dávky sociálnej pomoci a štátne sociálne dávky dosiahli 15 899,9 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 99,5 %), z čoho pripadlo na pomoc občanom v hmotnej núdzi 11 189,1 mil. Sk (medziročný nárast indexom 106,3), na sociálnu pomoc občanom s ťažkým zdravotným postihnutím 3 625,5 mil. Sk (medziročný nárast indexom 124,1) a na štátne sociálne dávky 1 085,3 mil. Sk (medziročný nárast indexom 108,2).

V rámci bežných transferov jednotlivcom a neziskovým organizáciám sa zo štátneho rozpočtu poskytli príspevky (v mil. Sk):

- občianskym združeniam, nadáciám, politickým stranám a hnutiam	996,3
- neziskovým organizáciám poskytujúcim sociálne a verejnoprospešné služby	245,2
- školám (cirkevným, súkromným)	995,7
- cirkvám a cirkevnej charite	591,8
- na štipendiá	241,7
- na ostatné transfery	3 041,7

bab) Bežné transfery – dotácie nefinančným subjektom - sa rozpočtovali v úhrnnej sume 12 219,8 mil. Sk v tých rozpočtových kapitolách, ktoré v rámci svojej pôsobnosti predpokladajú podporiť podnikateľské aktivity nefinančných subjektov.

Transfery podnikateľskému sektoru sa rozpočtovali približne na úrovni roku 2000, pričom rozpočtovými opatreniami sa ich objem mierne zvýšil. Skutočné výdavky 12 241,1 mil. Sk predstavujú plnenie upraveného rozpočtu na 99,8 %, pričom v medziročnom porovnaní zaznamenali výrazný pokles o 7 376,4 mil. Sk (index 62,4). Poskytli sa

z rozpočtových prostriedkov týchto rozpočtových kapitol (v mil. Sk):

Rozpočtová kapitola	Skutočnosť 2000	Rozpočet 2001		Skutočnosť 2001	Plnenie v %	Rozdiel	Index 2001/2000
		Schválený	Upravený				
	1			4	4/3x100	4 - 3	4/1
Ministerstvo obrany SR	29,0	29,0	29,0	29,0	100,0	0	100,0
Ministerstvo školstva SR	5,8	5,8	5,3	5,3	100,0	0	91,0
Min. zdravotníctva SR	10,7	-	-	-	-	-	x
Ministerstvo kultúry SR	67,9	79,8	66,9	66,5	99,4	-0,4	97,9
Min. hospodárstva SR	537,3	486,0	484,6	483,6	99,8	-1,0	90,0
Min. pôdohospodárstva SR	10 170,4	7 503,3	7 455,5	7 450,5	99,9	-5,0	73,3
M. výst. a region. rozvoja SR	-	6,4	3,0	0	x	-3,0	0,0
M. dopr., pôšt a telek. SR	3 041,0	2 944,0	2 924,5	2 924,0	100,0	-0,5	96,2
Všeob. pokladničná správa	4 689,9	166,5	98,2	83,2	84,8	-15,0	1,8
Krajské úrady spolu	1 065,5	999,0	1 199,0	1 199,0	100,0	0	112,5
S p o l u	19 617,5	12 219,8	12 266,0	12 241,1	99,8	-24,9	62,4

V kapitole ministerstva obrany sa rozpočtoval a poskytol transfer pre Vojenské lesy a majetky, š.p. Pliešovce na krytie zvýšených nákladov pri zabezpečovaní lesnej a poľnohospodárskej výroby z dôvodu obmedzenia výroby vojenskou prevádzkou.

V kapitole ministerstva školstva bol transfer určený pre fyzické osoby – vydavateľov odborných časopisov v oblasti školstva, pedagogiky a vzdelávania.

V rozpočte ministerstva kultúry boli prostriedky určené na financovanie umeleckej literatúry a časopisov pre deti a mládež, na vydávanie pôvodnej slovenskej umeleckej literatúry, výrobu dlhometrážnych filmov, umelecké a kultúrne časopisy, kultúru menšín, umenovednú a umelecko-náučnú literatúru a na mimoriadne kultúrne aktivity rezortu.

Transfer rozpočtovaný v kapitole ministerstva hospodárstva zaznamenal značný medziročný nárast (indexom 167,4), čo vplynulo z novej formy štátnej pomoci podnikateľom v uvažovanej sume 196,0 mil. Sk na výskum a vývoj nadväzne na prijatý zákon o štátnej pomoci (pred jeho účinnosťou patrili tieto výdavky do bežných výdavkov kapitoly). Pre uhoľné a rudné baníctvo sa rozpočtovalo 286,5 mil. Sk na úhradu prevádzkových nákladov, na zákonné sociálne úhrady na útlm ťažobnej činnosti a pod. a 3,5 mil. Sk na cenové rozdiely diétnych potravín pre chorých na coeliakiu a fenylketonúriu.

Najväčší objem dotácií sa - rovnako ako v predchádzajúcich rokoch - vyčlenil pre poľnohospodársko-potravinársky komplex v rezorte pôdohospodárstva. Boli určené najmä podnikateľom hospodáriacim na pôde v horských a iných poľnohospodársky znevýhodnených oblastiach, na zabezpečenie prevádzky v rastlinnej výrobe, na rozvoj

živočíšnej výroby, na zachovanie genofondu a šľachtenia odrôd a pod.

V kapitole ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja sa rozpočtovaný bežný transfer určený na technologické inovácie a technologický rozvoj vôbec nečerpá.

V rezorte ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií sa rozpočtoval bežný transfer pre Železnice Slovenskej republiky, a.s. a v plnej výške sa aj použil. Bol určený jednak na krytie strát z prevádzky osobnej železničnej dopravy z titulu poskytovania zľavneného cestovného pre vybrané skupiny obyvateľstva v súlade so Zmluvou o výkonoch vo verejnom záujme v osobnej železničnej doprave a tiež pre kombinovanú dopravu.

Transfery v kapitolách krajských úradov boli určené na pokrytie úbytku tržieb z titulu poskytovania zliav cestovného a na zabezpečenie obslužnosti územia verejnou pravidelnou autobusovou dopravou.

V rozpočte kapitoly Všeobecná pokladničná správa sa vyčlenenými transfermi sledovala podpora podnikateľskému sektoru. V súlade s tým sa vynaložené prostriedky použili najmä na (v mil. Sk):

- program znižovania energetickej náročnosti a využitia alternatívnych zdrojov energie	5,3
- programy podpory malého a stredného podnikania	14,0
- programy zamerané na podporu cestovného ruchu	45,0
- družstvám invalidov na podporu sociálneho programu a na úhradu poistného, podporu výrobného programu a iné dotácie podnikateľskej sféry.	18,9

bac) Bežné transfery do tuzemských finančných inštitúcií sa v schválenom rozpočte určili sumou 3 068,9 mil. Sk a rozpočtovými opatreniami sa zvýšili na 3 468,9 mil. Sk. Rozpočtovali sa v kapitole Všeobecná pokladničná správa najmä vo forme úhrad majetkovej ujmy a prémie v stavebnom sporení. Skutočne vynaložené prostriedky 3 359,9 mil. Sk (plnenie na 96,9 %) sa použili na tieto účely (v mil. Sk):

- úhrada majetkovej ujmy pre SLSP a KBB a za zvýhodnené úvery poskytnuté na dofinancovanie DBV	795,7
- poskytnutie štátnej prémie v stavebnom sporení na základe zákona č. 310/1992 Zb.	2 536,0
- poskytnutie štátneho príspevku k hypotekárnym úverom	27,2
- úhrada výdavkov za služby KBB súvisiacich s problematikou štátnych záruk	1,0

bb) Bežné transfery na rôznych úrovniach boli v schválenom rozpočte určené sumou 4 071,2 mil. Sk, a to jednak formou záväzných limitov dotácií obciam 1 601,0 mil. Sk, ako aj

rozpočtovanými dotáciami obciam v rozpočte ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja v sume 2 470,0 mil. Sk a v rozpočte Krajského úradu Prešov 0,2 mil. Sk.

Rozpočtovými opatreniami sa rozpočet dotácií obciam znížil na 3 862,0 mil. Sk, pritom skutočné výdavky 2 961,9 mil. Sk boli výrazne nižšie (plnenie upraveného rozpočtu na 76,7 %).

Z kapitoly Všeobecná pokladničná správa sa poskytli v rámci záväzných limitov dotácie obciam na tieto činnosti (v mil. Sk):

- na výkon samosprávnych funkcií obcí (vo výške schváleného rozpočtu) 582,0
- na financovanie prevádzky mestskej verejnej dopravy v mestách Bratislava, Banská Bystrica, Košice, Žilina, Prešov (vo výške schváleného rozpočtu) 967,0
- na činnosť a materiálne vybavenie požiarnych zborov v Bratislave a Košiciach (vo výške schváleného rozpočtu) 46,0
- na riešenie individuálnych potrieb obcí (vo výške upraveného rozpočtu) 4,1

Z rozpočtu ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja sa na zabezpečenie programov rozvoja bytovej vo výške 1 300,0 mil. Sk (58,9 %).

Dotácie obecným samosprávam v úhrnnej sume 62,7 Sk mil. poskytli i iné rozpočtové kapitoly zo svojich rozpočtových prostriedkov Sk (najmä výstavby (Program výstavby technickej vybavenosti, Program podpory rozvoja bytovej výstavby realizovanej formou záruk za úvery, Program odstraňovania systémových porúch bytových domov a Program výstavby nájomných bytov) rozpočtovalo 2 470,0 mil. Sk, v rámci ktorých sa mal tiež realizovať nový program výstavby služobných bytov pre vojakov, príslušníkov policajného zboru, železničnej polície, železničného vojska a pre colné a daňové úrady. Rozpočtovými opatreniami upravený rozpočet 2 208,7 mil. Sk sa čerpal krajské úrady - 61,5 mil. Sk).

bc) Bežné transfery do cudziny sa rozpočtovali vo výške 819,1 mil. Sk, pričom rozpočtové kapitoly zahrnuli do týchto výdavkov najmä očakávané poplatky za členstvo Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách a rôzne iné transfery do cudziny. Rozpočtovými opatreniami sa pôvodný rozpočet upravil na 751,4 mil. Sk, skutočné výdavky dosiahli 704,1 mil. Sk (z toho poplatky za členstvo v medzinárodných organizáciách 615,3 mil. Sk). Podstatná časť týchto platieb sa realizovala prostredníctvom ministerstva školstva 271,6 mil. Sk a ministerstva zahraničných vecí 284,8 mil. Sk. Na ostatné kapitoly, v ktorých sa tieto výdavky realizovali (spolu 20 kapitol), pripadlo iba 147,7 mil. Sk.

c) Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úrokmi - tieto prostriedky štátneho rozpočtu sa rozpočtovali v kapitole Štátny dlh sumou 23 639,2 mil. Sk. V porovnaní s rokom

2000 je to menej o 1 260,6 mil. Sk. Úhrnnú sumu v štruktúre tvorili úroky v tuzemsku (14 945,1 mil. Sk), úroky platené do zahraničia (8 183,0 mil. Sk) a ostatné platby kapitoly Štátny dlh (511,1 mil. Sk).

Rozpočtovými opatreniami sa schválený rozpočet upravil na 20 555,4 mil. Sk. Zníženie o 3 083,9 mil. Sk súviselo najmä s nižšími úrokovými sadzbami dosiahnutými pri emisiách štátnych pokladničných poukážok a štátnych dlhopisov, než s akými sa uvažovalo pri tvorbe rozpočtu kapitoly Štátny dlh a poskytlo priestor pre vyššie výdavky štátu prevažne v sociálnej sfére.

Skutočné výdavky kapitoly Štátny dlh 20 499,9 mil. Sk sa použili na (v mil. Sk):

- splácanie úrokov vyplývajúcich z vnútornej zadlženosti štátu 12 496,1

(ide o výplatu výnosov z tuzemských štátnych dlhopisov emitovaných v roku 1999 – 4 173,4 mil. Sk, v roku 2000 – 7 203,3 mil. Sk, výplatu výnosov zo štátnych rehabilitačných dlhopisov – 2,1 mil. Sk, výnosov zo štátnych pokladničných poukážok emitovaných v roku 2000 a splatných v r. 2001 – 1 109,1 mil. Sk a výplatu úrokov zo záväzkov bývalej čs. federácie z titulu dopadov embarga na podnikateľské subjekty – 8,2 mil. Sk.)

- splácanie úrokov zo zahraničnej zadlženosti štátu 7 348,0

(v tejto položke sú zahrnuté vyplatené výnosy zo štátnych dlhopisov emitovaných v zahraničí 6 644,5 mil. Sk, úhrada úrokov zo záväzkov prevzatých z bývalej čs. federácie od ČSOB v nekonvertibilných menách 0,9 mil. Sk, úrokov zo splácania prevzatých záväzkov z bývalej čs. federácie od ČSOB v nekonvertibilných menách zahraničným bankám 2,5 mil. Sk, úrokov súvisiacich s výstavbou KŤUK – Dolinská 32,9 mil. Sk, úrokov zo splátok medzinárodných pôžičiek 487,1 mil. Sk, úrokov zo splátok pôžičiek od Banque Nationale de Paris 133,3 mil. Sk a úrokov vyplývajúcich zo záväzkov voči Lazare Potter 46,8 mil. Sk).

Z rozpočtu kapitoly Štátny dlh sa ďalej vynaložilo na úhradu poplatkov súvisiacich s obsluhou štátneho dlhu 180,9 mil. Sk na úhradu disážia vzniknutého pri emisiách štátnych dlhopisov 128,1 mil. Sk a na úhradu straty vyplývajúcej z emisií štátnych dlhopisov v zahraničí 346,7 mil. Sk.

4.1.2. Kapitálové výdavky

Rozpočtované kapitálové výdavky 15 426,5 mil. Sk tvorili z celkových výdavkov štátneho rozpočtu 7,1 %. Z úhrnnej sumy sa na obstaranie kapitálových aktív rozpočtových organizácií určilo 7 536,5 mil. Sk a na kapitálové transfery 7 890,0 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami sa celkový objem kapitálových výdavkov upravil na 16 797,5 mil. Sk, pričom v skutočne čerpaných 27 176,8 mil. Sk sú zahrnuté aj mimorozpočtové zdroje 10 739,7 mil. Sk, ktoré v súlade s rozpočtovými pravidlami kryli nutné nerozpočtované investičné potreby ústredných rozpočtových organizácií. Bez doplnkových kapitálových zdrojov sa kapitálové výdavky splnili na 99,1 % upraveného ročného predpokladu.

Rozpočtové prostriedky sa vynaložili na financovanie týchto investičných zámerov:

a) na obstaranie kapitálových aktív sa vynaložilo 18 999,2 mil. Sk (vrátane doplnkových zdrojov). Financovali sa investičné úlohy vlastných investičných programov ústredných rozpočtových organizácií, pričom prioritnými sa stali už rozpracované úlohy z minulých rokov, ďalej nové úlohy vyplývajúce z uznesení vlády SR a zmluvné záväzky.

Z celého objemu prostriedkov vynaložených na obstaranie kapitálových aktív rozpočtovej sféry tvorili mimorozpočtové doplnkové zdroje až 56,5 % (10 724,8 mil. Sk). Z tejto sumy sa podstatná časť až 9 325,4 mil. Sk realizovala v kapitole ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií; jej zdrojom boli granty a transfery prijaté od Štátneho fondu cestného hospodárstva účelovo určené na financovanie diaľnic a cestných komunikácií a na opravy a údržbu ciest.

b) na kapitálové transfery sa vynaložilo 8 177,6 mil. Sk (97,4 % upraveného rozpočtu), a to:

ba) kapitálovými transfermi na rovnakej úrovni 3 622,4 mil. Sk (plnenie na 100,0 %) sa financovali investičné potreby štátnych príspevkových organizácií. Najväčší podiel (63 %, resp. 2 283,8 mil. Sk) pripadá na rozpočet ministerstva zdravotníctva, pričom boli použité najmä na budovanie špičkových zdravotníckych zariadení,

bb) kapitálové transfery jednotlivcom a neziskovým organizáciám sa realizovali v rozpočtovanej výške 194,6 mil. Sk,

bc) kapitálové transfery nefinančným subjektom 3 500,5 mil. Sk sa použili v kapitole ministerstva hospodárstva (112,2 mil. Sk) najmä na zabezpečenie úloh hospodárskej mobilizácie, ministerstva pôdohospodárstva (2 742,2 mil. Sk) na investičné potreby subjektov agrokomplexu, na zhodnotenie stavieb verejnoprospešného charakteru a podnikov lesného hospodárstva a pod. a v kapitole ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií (627,5 mil. Sk) najmä na obstaranie a technické zhodnotenie železničných dopravných ciest a na rozvojové programy Železníc SR, a.s. Z rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladničná správa sa na kapitálové transfery podnikateľskej sfére vynaložilo 18,6 mil. Sk vo forme dotácií výrobným družstvám invalidov na obstaranie hmotného investičného majetku,

bd) kapitálové transfery na rôznych úrovniach sa poskytli obecným a miestnym samosprávam v celkovej sume 857,6 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 81,3 %). Prostredníctvom kapitoly Všeobecná pokladničná správa sa nimi spolufinancovali investičné akcie mestskej verejnej dopravy v mestách Banská Bystrica, Bratislava, Košice, Prešov, Žilina v rozpočtovanej výške 453,0 mil. Sk; na dokončovanie objektov základných škôl a ich technickej vybavenosti sa použilo 155,0 mil. Sk a na ďalšie dotácie investičného charakteru (rozvojové programy obcí, technické vybavenie požiarnych zborov a pod.) 185,3 mil. Sk.

Z rozpočtov iných rozpočtových kapitol sa poskytli obciam ďalšie investičné transfery v úhrnej sume 64,2 mil. Sk, z čoho pripadlo na rezort hospodárstva 28,8 mil. Sk, kapitolu Úradu vlády 5,9 mil. Sk a na rozpočty krajských úradov 29,4 mil. Sk.

be) Kapitálové transfery do zahraničia sa realizovali vo výške upraveného rozpočtu 2,5 mil. Sk prostredníctvom kapitoly ministerstva kultúry a ministerstva vnútra.

4.1.3. Úvery, pôžičky a účasť na majetku

V štátnom rozpočte na rok 2001 sa uvažovalo s výdavkami hlavnej kategórie 800 vynakladanými na úvery, pôžičky a účasť na majetku v objeme 688,8 mil. Sk, a to v rozpočte kapitoly Všeobecná pokladničná správa. Tieto prostriedky sa určili:

- ako rezerva na zabezpečenie platobnej schopnosti poisťovní a na krytie potrieb NÚP	400,0 mil. Sk
- na program znižovania energetickej náročnosti a využitia alternatívnych zdrojov energie – pôžičky	26,0 mil. Sk
- ako rezerva na štátne záruky za bankové úvery a ručenie štátu za záväzky štátnych peňažných ústavov	100,0 mil. Sk
- na vklady do EBOR a medzinárodných inštitúcií a fondov (EBOR, MIGA, IDA, Vyšegrádsky fond)	162,8 mil. Sk

Schválený rozpočet sa rozpočtovými opatreniami viac ako desaťnásobne zvýšil na 8 846,6 mil. Sk.

V tomto zvýšení sa premietli viaceré úpravy rozpočtových výdavkov spolu o 108,5 mil. Sk (okrem iných, najmä rozpočet vkladov do medzinárodných inštitúcií nadväzne na skutočné potreby). Úroveň upraveného rozpočtu však najviac ovplyvnili osobitné záruky vlády, ktoré sa rozpočtovými opatreniami určili na 8 048,2 mil. Sk, pričom touto úpravou sa v zmysle zákona o štátnom rozpočte na rok 2001 zvýšil schodok štátneho rozpočtu určený paragrafom 1 ods. 2 tohto zákona.

Prostredníctvom predaja štátnych dlhopisov, ktoré bola vláda zákonom oprávnená vydať na financovanie reštrukturalizácie bánk, sa realizovali osobitné záruky vlády za redistribučný úver na trvalo sa obracajúce zásoby pre Konsolidačnú banku Bratislava, š.p.ú.(2 167,4 mil. Sk) a za úvery Všeobecnej úverovej banky, a.s. (3 867,1 mil. Sk), Slovenskej sporiteľne, a.s. (1 743,8 mil. Sk) a Investičnej a rozvojovej banky, a.s. (269,9 mil. Sk).

Z výdavkov kapitoly Všeobecná pokladničná správa sa v tejto rozpočtovej kategórii realizoval aj nerozpočtovaný výdavok 200,0 mil. Sk ako finančná výpomoc Štátnemu fondu trhovej regulácie, ktorý bol v príjmoch krytý zo zdrojov štátnych finančných aktív

pochádzajúcich z privatizácie.

V rámci hlavnej kategórie výdavkov 800 sa v niektorých rozpočtových kapitolách (Úrad vlády Slovenskej republiky, Ministerstvo financií SR, Ministerstvo pre správu a privatizáciu národného majetku SR, Ministerstvo školstva SR, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstvo hospodárstva SR) realizovali v súlade s uzneseniami vlády Slovenskej republiky č. 301/2000 a 788/2001 výdavky spojené s nákupom akcií SARIO od Fondu národného majetku Slovenskej republiky v úhrnnej sume 1,1 mil. Sk, ktoré boli v príjmoch týchto kapitol kryté zdrojmi v adekvátnej výške.

4.2. Výdavky štátneho rozpočtu v odvetvovom členení

Z hľadiska odvetvového členenia sa výdavky štátneho rozpočtu triedia do ôsmich rozpočtových skupín, ktoré zoskupujú základné činnosti hospodárenia štátu najmä vo vzťahu k výrobným a nevýrobným odvetviam. Rozpočtová skupina sa ďalej člení na oddiely, ktoré spravidla vyjadrujú odvetvia hospodárstva s úpravami pre potreby rozpočtovania a účtovania o plnení rozpočtov. Základným prvkom odvetvového členenia je rozpočtový paragraf, ktorý vyjadruje odvetvovo rovnorodé výdavky štátneho rozpočtu.

V roku 2001 sa výdavky štátneho rozpočtu podľa odvetvovej klasifikácie členili naposledy. Odvetvovú klasifikáciu nahradila tzv. funkčná klasifikácia, podľa ktorej bol už vypracovaný štátny rozpočet na rok 2002.

Súhrnný prehľad o plnení výdavkov štátneho rozpočtu podľa jednotlivých rozpočtových skupín poskytujú údaje tabuľky na nasledujúcej strane:

SKUPINY	Výdavky celkom			Bežné výdavky			Kapitálové výdavky			Istiny, úvery, účasť na majetku			Prevody prostriedkov		
	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%	Uprav. rozpočet	Skutočnosť	%	Uprav. rozpoč.	Skutočnosť	%	Uprav. rozpoč.	Skutočnosť	%
1. Hospodárstvo¹⁾	30 498,2	30 567,6	100,2	26 574,8	26 555,0	99,9	3 488,6	3 481,1	99,8	24,8	24,8	100,0	410,0	506,7	123,6
2. Veda a technika	3 475,7	3 426,9	98,6	3 297,4	3 220,1	97,7	178,3	180,3	101,1	0	0	x	0	26,5	x
3. Peňažné a technické služby¹⁾	34 287,0	34 035,6	99,3	25 261,5	24 963,7	98,8	972,2	851,5	87,6	8 048,2	8 048,2	100,0	5,1	172,2	x
4. Spol. služby a činn. pre obyv.¹⁾	109 518,8	109 528,1	100,0	103 103,3	102 151,0	99,1	6 415,5	6 246,4	97,4	0	0	x	0	1 130,7	x
40 - školstvo	36 027,9	36 352,1	100,9	33 848,6	34 113,0	100,8	2 179,3	2 230,8	102,4	0	0	x	0	8,3	x
42 - kultúra	3 675,1	3 667,1	99,8	2 934,2	2 926,7	99,7	740,9	732,8	98,9	0	0	x	0	7,6	x
43 - zdravotníctvo	16 799,2	16 788,3	99,9	14 252,9	14 249,8	100,0	2 546,3	2 538,5	99,7	0	0	x	0		x
44 - sociálne zabezpečenie	41 838,8	41 432,1	99,0	41 375,9	40 969,9	99,0	462,9	462,2	99,8	0	0	x	0		x
- ostatné oddiely	11 177,8	11 288,5	101,0	10 691,7	9 891,6	92,5	486,1	282,1	58,0	0	0	x	0	1 114,8	x
5. Obrana a bezpečnosť	28 420,1	28 422,0	100,0	26 814,4	26 693,5	99,6	1 605,7	1 573,6	98,0	0	0	x	0	154,9	x
6. Správa¹⁾	21 204,5	20 955,2	98,8	18 249,8	18 004,1	98,7	2 943,2	2 922,9	99,3	0,9	0,9	100,0	10,6	27,3	257,5
60 - štátna správa	19 723,3	19 491,6	98,8	16 955,2	16 725,4	98,6	2 756,6	2 738,0	99,3	0,9	0,9	100,0	10,6	27,3	257,5
62 - prokuratúry	714,8	712,3	99,7	677,4	674,8	99,6	37,4	37,5	100,3	0	0	x	0	0	x
63 - kontrola	117,2	117,0	99,8	106,3	106,1	99,8	10,9	10,9	100,0	0	0	x	0	0	x
64 - ostatné	649,2	634,3	97,7	510,9	497,8	97,4	138,3	136,5	98,7	0	0	x	0	0	x
7. Súdy	2 034,2	2 018,4	99,2	1 770,3	1 755,4	99,2	263,9	262,7	99,5	0	0	x	0	0,3	x
8. Finančné opatrenia¹⁾	6 579,0	20 770,2	315,7	4 876,2	8 274,3	169,7	930,1	1 658,3	x	772,7	827,7	107,1	0	9,9	x
82 - prevody z fondov a iných mimorozpočt. prostriedkov	0	13 560,5	x	0	3 140,8	x	0	10 219,7	x	0	200,0	x	0	0	x
89 - ostatné finančné opatrenia	1 634,5	2 790,4	170,7	1 634,4	2 260,5	138,3	0,1	520,0	x	0	0	x	0	9,9	x
- ostatné oddiely	4 944,5	4 419,3	89,4	3 241,8	2 873,0	88,6	930,0	918,6	98,8	772,7	627,7	81,2	0	0	x
	236 017,6	249 723,9	105,8	209 947,8	211 617,1	100,8	16 797,5	27 176,8	161,8	8 846,6	8 901,6	100,6	425,7	2 028,4	476,5

Skupina 1 – Hospodárstvo

Táto rozpočtová skupina pozostáva z ôsmich oddielov, ktoré vyjadrujú základné odvetvia hospodárstva: poľnohospodárstvo, lesníctvo, vodné hospodárstvo, priemysel, stavebníctvo, dopravu, spoje, obchod a obeh. Schválený rozpočet 22 795,6 mil. Sk bol rozpočtovými opatreniami upravený na 30 498,2 mil. Sk, pričom skutočne realizované výdavky dosiahli 30 567,6 mil. Sk (plnenie na 100,2 %).

Rozhodujúcu časť – až 87 % celkových výdavkov – tvorili bežné výdavky, realizované v objeme 26 555,0 mil. Sk. Sú v nich zahrnuté najmä bežné transfery 24 263,3 mil. Sk (v tom agropotravinárskemu komplexu 7 450,3 mil. Sk, železničnej doprave 2 924,0 mil. Sk, štátnym fondom zaradeným v tejto skupine 11 733,0 mil. Sk), mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania 635,9 mil. Sk, poisťné do poisťných fondov 234,9 mil. Sk a výdavky za tovary a ďalšie služby 1 420,9 mil. Sk.

Kapitálové výdavky 3 481,1 mil. Sk sa realizovali prevažne formou kapitálových transferov (3 425,7 mil. Sk) najmä z rozpočtov kapitoly pôdohospodárstva (2 760,9 mil. Sk) a kapitoly dopravy, pôšt a telekomunikácií (635,2 mil. Sk).

Prevody prostriedkov z titulu nepoužitých zdrojov štátneho rozpočtu určených na rozpočtové programy sa v tejto skupine uskutočnili v sume 506,7 mil. Sk.

Skupina 2 – Veda a technika

Schválený rozpočet výdavkov 3 488,9 mil. Sk tvoria prevažne bežné výdavky 3 305,0 mil. Sk; na kapitálové výdavky sa rozpočtovalo 183,9 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami sa rozpočet výdavkov na vedu a techniku mierne znížil na 3 475,7 mil. Sk. Pri tvorbe rozpočtu sa v porovnaní s minulými rokmi významne posilnili prostriedky určené na rozvoj vedy a techniky v rezorte školstva nadväzne na preferovanie výskumu a vývoja na vysokých školách, podporu doktorandov a rozvoj medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce vrátane účasti organizácií a pracovísk výskumu a vývoja na 5. Rámcovom programe EÚ pre výskum a technický rozvoj a na ostatných programoch medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce.

Prostriedky štátneho rozpočtu vynaložené na financovanie vedy a techniky v úhrnej sume 3 426,9 mil. Sk (98,6 %-né plnenie) sa použili na:

a) výdavky rozpočtových organizácií výskumnej a vývojovej základne vrátane vlastnej prevádzky rozpočtových organizácií (1 342,2 mil. Sk). V tejto sume sú zahrnuté i kapitálové výdavky 88,5 mil. Sk na financovanie rozostavaných stavieb a obstaranie prístrojovej techniky. Podstatná časť – až 87,6 % takto vynaložených prostriedkov pripadla na

financovanie výskumu a vývoja v pôsobnosti Ministerstva školstva SR (vysoké školy a medzinárodné laserové centrum) a Slovenskej akadémie vied, v rámci ktorých boli posilnené najmä výdavky na doktorandské štúdium. Ostatné výdavky sa čerpali na vedu a výskum v pôsobnosti rozpočtových kapitol obrany a pôdohospodárstva;

b) výdavky príspevkových organizácií výskumnej a vývojovej základne (1 306,7 mil. Sk, vrátane kapitálových výdavkov 91,8 mil. Sk). Z nich sa realizovalo 59 štátnych objednávok a ostatných úloh rozvoja vedy a techniky (z toho 6 bolo ukončených v roku 2001) najmä v oblasti pôdohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva, životného prostredia, zdravotníctva a priemyslu v úhrnnej hodnote 428,7 mil. Sk. V rámci príspevkovej sféry sa na úlohy rozvoja vedy a techniky a na činnosti s tým súvisiace v pôsobnosti rezortov vynaložilo 661,6 mil. Sk a na financovanie obslužných a pomocných činností 216,4 mil. Sk;

c) financovanie štátnych objednávok a úloh rozvoja vedy a techniky riešených v podnikateľskej sfére (295,6 mil. Sk). V rámci nich sa riešilo 59 úloh, z toho 9 bolo ukončených v roku 2001;

d) ostatné výdavky štátneho rozpočtu v oblasti financovania vedy a výskumu (482,4 mil. Sk). Nimi sa financovali štátne objednávky v oblasti obrany a bezpečnosti štátu, spolupráca niektorých ministerstiev s vedecko-výskumnou základňou, ďalej účasť organizácií a pracovísk výskumno-vývojovej základne na realizácii 5. Rámcového programu EÚ pre výskum a vývoj a pod.

Súhrnný prehľad o tejto skupine výdavkov poskytujú nasledovné údaje (v mil. Sk):

Výdavky na vedu a techniku	Skutočnosť 2000	Rozpočet 2001		Skutočnosť 2001	Plnenie v %	Rozdiel	Index 2001/2000
	1	Schválený	Upravený	4	4/3x100	4 - 3	4/1
1. vlastná prevádzka RO výskumnej a vývojovej základne	1 365,9	1 165,2	1 312,2	1 257,4	95,8	- 54,8	92,1
- bežné výdavky	1 245,5	1 073,5	1 229,9	1 175,3	95,6	- 54,6	94,4
- kapitálové výdavky	120,4	91,7	82,3	82,1	99,8	- 0,2	68,2
2. vlastná prevádzka RO VVZ; pomocné a obslužné činnosti pre výskum a vývoj	90,3	69,5	81,0	84,7	104,6	3,7	93,8
- bežné výdavky	74,7	67,4	74,6	78,3	105,0	3,7	104,8
- kapitálové výdavky	15,6	2,1	6,4	6,4	100,0	0,0	41,0
3. výskumné a vývojové úlohy zbrojnej povahy (bežné v.)	207,6	297,8	271,1	269,7	99,5	- 1,4	129,9
4. výdavky ústr. orgánov na štátne objednávky a úlohy RVT riešené v podnikateľskej sfére (bežné výdavky)	305,1	321,2	316,0	295,6	93,5	- 20,4	96,9
5. výdavky ústr. orgánov na štátne objednávky a úlohy RVT riešené v príspevkových organizáciách (bežné výdavky)	374,4	338,2	411,4	428,7	104,2	17,3	114,5

6. Príspevkové a pod. organizácie v oblasti V a T – pomocné a obslužné činnosti pre výskum a vývoj	190,9	153,7	216,4	216,4	100,0	0,0	113,4
- bežné výdavky	156,3	118,1	167,3	167,3	100,0	0,0	107,0
- kapitálové výdavky	34,6	35,6	49,1	49,1	100,0	0,0	141,9
7. Príspevkové a pod. organizácie v oblasti V a T - výskum a vývoj	693,8	649,1	651,6	661,6	101,5	10,0	95,4
- bežné výdavky	634,3	629,3	611,1	618,9	101,3	7,8	97,6
- kapitálové výdavky	59,5	19,8	40,5	42,7	105,4	2,2	71,8
8. Ostatné výdavky na V a T	143,5	494,3	216,0	212,8	98,5	- 3,2	148,3
- bežné výdavky	143,5	459,6	216,0	212,8	98,5	- 3,2	148,3
- kapitálové výdavky	-	34,7	0,0	0,0	-	0,00,0	-
Výdavky skupiny 2 spolu	3 371,5	3 489,0	3 475,7	3 426,9	98,6	- 48,8	101,6
- bežné výdavky	3 141,4	3 305,1	3 297,4	3 246,6	98,5	- 50,8	103,3
- kapitálové výdavky	230,1	183,9	178,3	180,3	101,1	2,0	78,4

Skupina 3 – Peňažné a technické služby

Schváleným rozpočtom bolo pre túto skupinu vyčlenených 28 672,9 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami sa táto suma značne zvýšila na 34 287,1 mil. Sk, najmä v dôsledku rozpočtových opatrení vykonaných v kapitole Všeobecná pokladničná správa v súlade s § 12 zákona o štátnom rozpočte na rok 2001, ktorými sa zvýšili výdavky z titulu reštrukturalizácie bánk o 8 048,2 mil. Sk. Skutočne vynaložených 34 035,6 mil. Sk predstavuje plnenie takmer na úrovni upraveného rozpočtu (99,3 %).

Podstatná časť - až 86,7 % - celkových výdavkov pripadla na rozpočtové kapitoly Štátny dlh a Všeobecná pokladničná správa. Prostredníctvom výdavkov kapitoly Štátny dlh sa financovali náklady dlhovej služby spojené so správou štátneho dlhu (20 499,8 mil. Sk) a v rámci kapitoly Všeobecná pokladničná správa sa financovali najmä osobitné záruky vlády v súvislosti s reštrukturalizáciou bánk v súlade so zákonom o štátnom rozpočte v úhrnnej sume 8 048,2 mil. Sk.

Ďalšími výdavkami sa financovali: úhrada majetkovej ujmy komerčným bankám (792,3 mil. Sk), podpora cestovného ruchu prostredníctvom Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, š.p.ú. (45,0 mil. Sk), činnosť geodézie, kartografie a katastra (137,3 mil. Sk), projektová činnosť (114,1 mil. Sk), investorská a inžinierska činnosť (13,9 mil. Sk), geologická činnosť (116,4 mil. Sk), skúšobná a inšpekčná činnosť a kontrola akosti (561,4 mil. Sk), činnosť geodetického a kartografického ústavu (66,4 mil. Sk), štátneho informačného systému (69,8 mil. Sk), štatistických služieb (267,8 mil. Sk), sčítanie obyvateľov, domov a bytov (277,2 mil. Sk), činnosť výpočtových stredísk (425,0 mil. Sk) vedecko-technická a hospodárska spolupráca so zahraničím (146,9 mil. Sk), účasť

v medzinárodných inštitúciách a na mnohostranných rokovaníach (317,8 mil. Sk), technické služby Úradu vlády SR (206,1 mil. Sk), hydrometeorologická služba (258,1 mil. Sk). Patrí sem aj financovanie činnosti požiarnej ochrany (777,6 mil. Sk), civilnej ochrany (465,6 mil. Sk) a ďalšie výdavky spojené s činnosťami zahrnutými do skupiny 3 v úhrnnej sume 1 221,0 mil. Sk.

Skupina 4 – Spoločenské služby a činnosti pre obyvateľstvo

Na financovanie odvetvia spoločenských služieb a činností pre obyvateľstvo bolo v štátnom rozpočte pôvodne vyčlenených 103 158,6 mil. Sk, čo predstavuje takmer polovicu (47,4 %) celkových rozpočtovaných výdavkov štátu. Rozpočtovými opatreniami sa pôvodný rozpočet ešte výrazne zvýšil (o 6 360,3 mil. Sk) na 109 518,9 mil. Sk. Týmto zvýšením sa riešilo financovanie aktuálnych neodkladných, pôvodne nerozpočtovaných úloh štátneho rozpočtu, najmä v sociálnej oblasti.

Skutočné výdavky 109 528,1 mil. Sk sa realizovali prakticky na úrovni upraveného ročného rozpočtu. V medziročnom porovnaní však zaznamenali značný nárast o 11 305,9 mil. Sk (index 111,5) z čoho na odvetvie sociálneho zabezpečenia pripadlo 5 370,8 mil. Sk, na odvetvie zdravotníctva 2 319,6 mil. Sk a školstva 1 606,3 mil. Sk.

Z vynaložených výdavkov až 93,3 % (102 151,0 mil. Sk) pripadá na financovanie bežných neinvestičných potrieb, nákup materiálu, služieb a činností štátu. Na kapitálové výdavky, ktoré sa z väčšej časti uskutočnili vo forme transferov, sa vynaložilo 6 246,4 mil. Sk a prevody prostriedkov na osobitný účet v súlade s rozpočtovými pravidlami sa vykonali vo výške 1 130,7 mil. Sk.

Verejná spotreba obyvateľstva sa financovala prostredníctvom týchto oddielov:

Pre odvetvie školstva sa pôvodne rozpočtovalo 33 837,5 mil. Sk, ktoré sa rozpočtovými opatreniami zvýšili na 36 027,9 mil. Sk. Ich podstatná časť je rozpočtovaná v kapitolách ministerstva školstva (financovanie potrieb vysokého školstva) a krajských úradov (spolu s okresnými úradmi zabezpečujú financovanie výchovy detí v predškolských zariadeniach a výučbu žiakov základných a stredných škôl).

Skutočne vynaložené prostriedky 36 352,1 mil. Sk mierne prekročili upravený rozpočet (plnenie na 100,9 %). Financovali sa nimi bežné potreby školstva (mzdy, platy, poistné, tovary a ďalšie služby) a poskytnuté transfery na prevádzku v úhrnnej sume 34 113,0 mil. Sk, ako aj investičné požiadavky tohto odvetvia vo výške 2 230,8 mil. Sk. Okrem toho sa uskutočnil prevod nepoužitých prostriedkov určených na rozpočtové programy v sume 8,3

mil. Sk.

Školy a školské zariadenia boli v zmysle rozpočtových pravidiel oprávnené prekročiť rozpočet výdavkov o prijaté finančné prostriedky od zákonných zástupcov a tieto prostriedky použiť na financovanie potrieb súvisiacich s ich činnosťou. Takto sa v odvetví školstva použilo 83,9 mil. Sk prijatých do príjmov rozpočtu od fyzických alebo právnických osôb podľa osobitného predpisu a 148,7 mil. Sk od rodičov a iných osôb, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, alebo od žiakov na úhradu niektorých nákladov.

Štruktúru výdavkov realizovaných v odvetví školstva charakterizuje tento prehľad (v mil. Sk):

Druh zariadenia	Celkové výdavky	v tom:		Celkové výdavky	v tom:	
	upravený r.	bežné	kapitál.	skutočnosť	bežné	kapitál.
Materské školy	3 488,6	3 457,4	31,2	3 554,2	3 521,8	32,4
Základné školy	10 828,7	10 385,0	443,7	10 851,4	10 406,9	444,5
Gymnaziá	1 453,7	1 306,8	146,9	1 452,9	1 306,9	146,0
Stredné odborné školy	3 130,4	2 947,2	183,2	3 138,9	2 942,0	196,9
Stredné odborné učilištia rezortu školstva	3 761,3	3 366,3	395,0	3 753,4	3 373,1	380,3
Športové a špeciálne školy	1 339,6	1 274,5	65,1	1 341,1	1 275,9	65,2
Školské stravovanie	1 466,9	1 449,9	17,0	1 468,1	1 451,2	16,9
Zariadenia náhradnej výchovy	545,7	532,9	12,8	557,3	544,1	13,2
Domovy mládeže	359,3	343,1	16,2	388,2	371,2	17,0
Školy a zariadenia pre záujmové vzdelávanie	718,5	706,7	11,8	751,7	736,1	15,6
Centrá voľného času	272,0	267,5	4,5	275,9	270,9	5,0
Školy v prírode	48,0	43,3	4,7	48,0	43,3	4,7
Strediská služieb škole	253,3	251,2	2,1	259,4	257,2	2,2
Zariadenia výchovného poradenstva	149,4	147,7	1,7	150,4	148,7	1,7
Zariadenia pre ďalšie vzdelávanie	544,8	514,2	30,6	547,6	517,1	30,5
Stredné odborné školy umeleckého zamerania	157,1	140,8	16,3	156,8	140,5	16,3
Vysoké školy	5 684,3	4 918,7	765,6	5 826,0	5 014,3	811,7
Bohoslovecké fakulty, semináre, internáty	79,8	79,8	0,0	81,0	81,0	0,0
Cirkevné a súkromné školy	907,1	907,1	0,0	910,7	910,7	0,0
Iné činnosti zaradené v odvetví školstva	839,4	808,7	30,7	839,1	808,4	30,7
S p o l u	36 027,9	33 848,8	2 179,1	36 352,1	34 121,3	2 230,8

Odvetvie kultúry je jediným odvetvím verejnej spotreby obyvateľstva, kde vynaložené

výdavky v úhrnnom objeme 3 667,1 mil. Sk zaznamenali v medziročnom porovnaní mierny pokles (o 263,1 mil. Sk), pričom ich plnenie (99,8 %) dosiahlo takmer úroveň upraveného rozpočtu. Vynaložili sa prostredníctvom krajských a okresných úradov a rozpočtovej kapitoly ministerstva kultúry na činnosť rozpočtových a príspevkových organizácií, pričom z celkových bežných výdavkov (2 926,7 mil. Sk) sa prostredníctvom transferov príspevkovým organizáciám a iným neziskovým organizáciám realizovalo až 86,5 % (2 530,1 mil. Sk). Na kapitálové výdavky sa použilo 732,8 mil. Sk a prevody nevyčerpaných prostriedkov určených na programy predstavujú 7,6 mil. Sk.

Financovanie odvetvia kultúry sa realizovalo v tejto štruktúre (v mil. Sk):

Druh zariadenia	Celkové výdavky	v tom:		Celkové výdavky	v tom:	
	upravený r.	bežné	kapitál.	skutočnosť	bežné	kapitál.
Tlačová, informačná a spravodajská činnosť	554,6	554,6	0,0	554,5	554,5	0,0
Transfery pre štátny fond Pro Slovakia	71,2	71,2	0,0	71,2	71,2	0,0
Prevádzka Bratislavského hradu	195,4	0,0	195,4	195,2	0,0	195,2
Divadlá	681,4	598,4	83,0	681,3	598,3	83,0
Umelecké súbory a agentúry	194,7	178,2	16,5	194,7	178,2	16,5
Odborno-metodické zariadenia	150,8	144,3	6,5	150,3	144,3	6,0
Knižnice	411,3	353,6	57,7	410,7	353,4	57,3
Matica Slovenská	18,8	18,8	0,0	18,8	18,8	0,0
Múzeá a galérie	566,2	403,6	162,6	566,2	403,6	162,6
Pamiatková starostlivosť a cirkevné kult. pamiatky	61,2	50,8	10,4	61,2	50,8	10,4
Slovenské kultúrne centrá v zahraničí	53,1	53,1	0,0	53,4	52,5	0,9
Archívy	171,1	119,7	51,4	171,3	119,9	51,4
Národnostná kultúra	55,3	55,3	0,0	54,3	54,3	0,0
Ostatné činnosti v kultúre	490,0	332,8	157,2	484,0	326,9	157,1
S p o l u	3 675,1	2 934,3	740,8	3 667,1	2 926,7	740,4

Odvetvie zdravotníctva malo v štátnom rozpočte pôvodne k dispozícii 16 749,2 mil. Sk. Táto suma bola rozpočtovými opatreniami upravená na 16 799,2 mil. Sk, pričom skutočné výdavky 16 788,3 mil. Sk boli zhruba na úrovni takto upraveného rozpočtu (99,9 %).

Bežné výdavky 14 249,8 mil. Sk sa takmer celé vynaložili vo forme transferov (13 214,4 mil. Sk, t.j. 92,7 % vynaložených bežných výdavkov). Z nich 13 039,7 mil. Sk predstavuje štátom platené poistné (z rozpočtu kapitoly ministerstva zdravotníctva) zdravotným poisťovniam za zákonom určené skupiny osôb. Z ostatných transferov sa spolufinancovala prevádzka 37 štátnych zdravotných ústavov.

Kapitálové výdavky 2 538,5 mil. Sk sa použili v prevažnej miere vo forme kapitálových transferov s prioritným zameraním na dokončovanie investičných akcií nemocníc, polikliník a ostatných zdravotníckych zariadení.

V odvetví zdravotníctva sa financovali tieto potreby (v mil. Sk):

Druh zariadenia	Celkové výdavky	v tom:		Celkové výdavky	v tom:	
	upravený r.	bežné	kapitál.	skutočnosť	bežné	kapitál.
Nemocnice, polikliniky, ďalšie zdrav. zariadenia a liečebné ústavy	2 752,8	302,4	2 450,4	2 743,4	301,1	2 442,3
Ochr. a liečebné akcie	9,4	9,4	0,0	9,4	9,4	0,0
Štátne zdravotné ústavy	972,3	878,0	94,3	971,0	876,6	94,4
Štátom platené poistné na zdrav. poistenie za určené skupiny osôb	13 039,7	13 039,7	0,0	13 039,7	13 039,7	0,0
Ostatné výdavky v zdravotníctve	25,0	23,3	1,7	24,8	23,1	1,7
S p o l u	16 799,2	14 252,8	2 546,4	16 788,3	14 249,9	2 538,4

Najväčší objem výdavkov určených na verejnú spotrebu obyvateľstva sa vynaložil na odvetvie sociálneho zabezpečenia. Na jeho činnosť sa rozpočtovali prostriedky v úhrnnej výške 38 530,8 mil. Sk, ktorá sa rozpočtovými opatreniami značne zvýšila na 41 838,8 mil. Sk. V skutočných výdavkoch, ktoré dosiahli 41 432,1 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 99,0 %) sú zahrnuté najmä:

a) platby štátu do Sociálnej poisťovne a na osobitný účet ministerstva obrany za zákonom určené skupiny osôb (platené z rozpočtu ministerstva práce a sociálnych vecí) na nemocenské poistenie vo výške 4,8 % z vymeriavacieho základu 2 400,- Sk a na dôchodkové zabezpečenie vo výške 28 % z vymeriavacieho základu 2 400,- Sk. Realizovali sa vo výške 4 756,2 mil. Sk;

b) dávky sociálnej pomoci, peňažné príspevky na kompenzáciu a štátne sociálne dávky (príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok rodičom, príspevok na pohreb, príspevok pestúnskej starostlivosti a pod.) vrátane príspevku na bývanie 15 899,9 mil. Sk. Rozpočtovali sa v kapitolách krajských úradov, pričom ich pôvodná výška bola 23,5 mil. Sk;

c) dávky sociálneho zabezpečenia v celkovom objeme 15 234,3 mil. Sk. Vynaložili sa v rámci rozpočtovými opatreniami upraveného rozpočtu (97,4 %) najmä z výdavkov rozpočtovej kapitoly ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, a to ako preddavky Sociálnej poisťovni a príslušným ústredným orgánom vo výške 15 227,6 mil. Sk. Poskytnuté preddavky budú predmetom finančného zúčtovania Sociálnej poisťovne a ministerstiev, do

pôsobnosti ktorých patrí riadenie ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov a SIS so štátnym rozpočtom. Najvyšší podiel na vyplatených dávkach sociálneho zabezpečenia mali prídavky na deti 8 392,2 mil. Sk a rodičovský príspevok 4 200,0 mil. Sk.

d) výdavky na zariadenia sociálnych služieb, ďalšie sociálne služby, príspevky štátnym subjektom a obciam a ostatné sociálne zabezpečenie v úhrnnej sume 5 079,4 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 101,7 %). Týmito prostriedkami sa zabezpečovala najmä činnosť zariadení sociálnych služieb (domovy dôchodcov, zariadenia chráneného bývania, detské domovy, domovy pre osamelých rodičov, krízové strediská, útulky, stanice opatrovateľskej služby a pod.) vrátane zabezpečenia nových kapacít. Výdavkami sa financovalo stravovanie, hygiena, ošatenie, osobné vybavenie, zdravotné a sociálne služby, výchova, poradenstvo, pracovná terapia, rehabilitačná činnosť, vreckové a pod. obyvateľov týchto zariadení.

Na ostatné činnosti verejnej spotreby obyvateľstva sa vynaložili prostriedky štátneho rozpočtu v úhrnnej sume 11 288,5 mil. Sk, čo predstavuje 101,0 % z ich upraveného rozpočtu. Patria sem:

- výdavky na financovanie telesnej výchovy a športu 1 115,0 mil. Sk,
- výdavky na financovanie bytovej výstavby, bytového hospodárstva a ubytovacích služieb 8 288,1 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 101,5 %). Sú v nich zahrnuté najmä príspevok na bytovú výstavbu (2 536,0 mil. Sk) príspevky Štátnemu fondu rozvoja bývania (2 700,0 mil. Sk), ostatné výdavky na bytovú výstavbu (2 235,9 mil. Sk), ubytovacie služby (627,6 mil. Sk) a iné;
- výdavky na verejnoprospešné služby 235,0 mil. Sk (plnenie na 100 % upraveného rozpočtu);
- výdavky na ochranu životného prostredia 594,3 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 98,4 %). Ide o transfery Štátnemu fondu životného prostredia 188,5 mil. Sk, na činnosť agentúry životného prostredia 102,1 mil. Sk, na ochranu prírody 185,0 mil. Sk a ďalšie;
- príspevky neziskovým právnickým osobám 1 056,1 mil. Sk, v tom: politickým stranám a hnutiam 47,5 mil. Sk, cirkvám a náboženským spoločnostiam 554,4 mil. Sk, cirkevnej charite a cirkevným vydavateľstvám 60,2 mil. Sk, občianskym združeniam 348,5 mil. Sk, nadáciám, neziskovým organizáciám a ostatným neziskovým právnickým osobám 45,5 mil. Sk.

Skupina 5 – Obrana a bezpečnosť

Na obranu a bezpečnosť sa v štátnom rozpočte (konkrétne v rozpočtových kapitolách

ministerstva obrany, ministerstva vnútra, ministerstva spravodlivosti, SIS, ministerstva dopravy pôšt a telekomunikácií a Správy štátnych hmotných rezerv) rozpočtovalo spolu 26 930,5 mil. Sk. Z toho na bežné výdavky pripadalo 25 558,2 mil. Sk a na kapitálové výdavky 1 372,3 mil. Rozpočtovými opatreniami sa pôvodne schválená suma zvýšila na 28 420,1 mil. Sk a zhruba na tejto úrovni sa realizovali aj skutočné výdavky (28 422,0 mil. Sk).

V jednotlivých odvetviach rozpočtovej skupiny 5 sa rozpočtové prostriedky použili takto:

- v odvetví obrana, kam patrí Armáda SR, vojenské spravodajstvo, železničné vojsko, príprava teritória štátu na obranu a hospodárska mobilizácia, sa realizovali úhrnné výdavky 15 993,2 mil. Sk. Podstatnú časť z nich tvorili bežné výdavky (15 571,1 mil. Sk), ktorými sa financovali mzdy a platby do poisťovní, nákup tovarov a služieb, ako aj bežné transfery. Na kapitálové potreby sa použilo 268,0 mil. Sk, najmä na obstaranie kapitálových aktív v rozpočtových organizáciách. Nepoužitú časť prostriedkov na rozpočtové programy v sume 154,9 mil. Sk sa previedli na osobitný účet;

- v odvetví bezpečnosť sú zahrnuté výdavky na činnosť polície, železničnej polície a Slovenskej informačnej služby. Rozpočtovali sa v úhrnnej sume 9 860,3 mil. Sk, ktorá sa rozpočtovými opatreniami zvýšila na 10 360,6 mil. Sk. V skutočne čerpaných 10 368,5 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 100,1 %) sú zahrnuté bežné výdavky vrátane transferov 9 273,4 mil. Sk a kapitálové výdavky použité na financovanie obstarania kapitálových aktív 1 095,1 mil. Sk. V medziročnom zvýšení výdavkov vynakladaných na bezpečnosť štátu (index 120,1) sa prejavili opatrenia vlády na zvýšenie stavov príslušníkov Policajného zboru SR a občianskych zamestnancov;

- oddiel väzenskej a justičnej stráže mal na svoju činnosť vyčlenených 2 057,7 mil. Sk, ktoré sa rozpočtovými opatreniami mierne zvýšili na 2 059,9 mil. Sk. Skutočné výdavky 2 060,3 mil. Sk (plnenie na 100,0 %) sa v rozhodujúcej miere použili na financovanie bežnej prevádzky (mzdy, odvody do poisťovní, nákup materiálu, tovaru a služieb a ďalšie spolu 1 849,3 mil. Sk) a iba 211,1 mil. Sk (10,2 %) sa použilo na obstaranie kapitálových aktív. Zvýšené výdavky vynakladané na zabezpečenie výkonu väzby a trestu odňatia slobody v nápravno- výchovných ústavoch Zboru väzenskej a justičnej stráže umožnili postupne začať odstraňovať najvypuklejšie problémy najmä pri úhradách energií, pričom sa zvýšili i transfery určené na úhrady zákonných nárokov odsúdených.

Skupina 6 - Správa

V tejto skupine sú - okrem výdavkov na štátnu správu - zahrnuté tiež výdavky na činnosť prokuratúr, kontroly a ostatných inštitúcií nezaradených do predchádzajúcich oddielov. Na tieto činnosti sa v rozpočte pôvodne vyčlenili prostriedky vo výške 20 335,9 mil. Sk. Rozpočtovými opatreniami sa táto suma zvýšila na 21 204,5 mil. Sk, pričom skutočné výdavky 20 955,2 mil. Sk boli mierne nižšie (98,8 %).

V rámci štátnej správy (ministerstvá a ostatné ústredné orgány, zahraničná služba, krajské odbory ministerstva pôdohospodárstva, územné finančné orgány, štatistické úrady, colná správa, ostatné organizácie štátnej správy a krajské a okresné úrady) sa použilo 19 491,6 mil. Sk. Z toho 16 725,4 mil. Sk pripadlo na bežné výdavky, 2 738,0 mil. Sk na kapitálové výdavky a 27,3 mil. Sk sa ako nepoužité prostriedky určené na rozpočtové programy previedlo na osobitný účet.

Bežnými výdavkami sa financovali mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania v štátnej správe (8 407,0 mil. Sk), poisťné a príspevky zamestnávateľa do poisťných fondov a Národnému úradu práce (2 790,4 mil. Sk) a obstaranie materiálu, tovaru a služieb (5 214,2 mil. Sk). V rámci týchto prostriedkov sa tiež realizovali bežné transfery vo forme príspevkov a dotácií organizáciám napojeným finančnými vzťahmi na skupinu 6 štátneho rozpočtu v sume 313,8 mil. Sk.

Kapitálové výdavky 2 738,0 mil. Sk sa takmer v celej výške použili na obstaranie kapitálových aktív rozpočtovej sféry.

Na činnosť prokuratúr vrátane generálnej prokuratúry sa použilo 712,3 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 99,7 %), na zabezpečenie kontroly 117,0 mil. Sk (99,8 %) a na ostatné zložky správy (Kancelária prezidenta, Kancelária NR SR, poslanci NR SR) 634,3 mil. Sk (97,7 %).

Štruktúru výdavkov tejto skupiny charakterizujú údaje nasledovnej tabuľky (v mil. Sk):

Výdavky skupiny 6	Celkové výdavky	v tom:		Celkové výdavky	v tom:	
	upravený r.	bežné	kapitál.	skutočnosť	bežné	kapitál.
Ministerstvá a ost. ústr. orgány št. správy	6 971,6	5 350,4	1 621,2	6 851,5	5 223,5	1 628,0
Zahraničná služba	1 801,9	1 518,2	283,7	1 791,2	1 512,3	278,9

Skupina 7 – Súdny

V tejto skupine sú zahrnuté výdavky na činnosť Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR a ostatných súdov. Rozpočet súdnictva v úhrnnej sume 1 841,5 mil. Sk bol rozpočtovými opatreniami upravený na 2 034,2 mil. Sk. Zo skutočne vynaložených 2 018,4 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 99,2 %) sa na činnosť okresných súdov v rámci ministerstva spravodlivosti použilo 1 866,5 mil. Sk, na činnosť Ústavného súdu SR 41,2 mil. Sk a Najvyššieho súdu SR 110,6 mil. Sk.

Z hľadiska druhového členenia rozhodujúcimi boli bežné výdavky v sume 1 755,4 mil. Sk (plnenie upraveného rozpočtu na 99,2 %), na financovanie kapitálových potrieb a investičných akcií sa použilo 262,7 mil. Sk.

Skupina 8 – Finančné opatrenia

Prostredníctvom oddielov a paragrafov tejto skupiny sú v plnení štátneho rozpočtu zúčtované finančné vzťahy medzi štátnym rozpočtom a rozpočtami obcí, finančné operácie vyjadrujúce prevody z mimorozpočtových prostriedkov, rezervy štátneho rozpočtu, ako aj ostatné finančné opatrenia.

Schválený rozpočet 10 540,6 mil. Sk bol rozpočtovými opatreniami znížený na 6 579,0 mil. Sk a v nadväznosti na to sa úhrada výdavkov pôvodne zabezpečených rozpočtovými rezervami presunula do iných rozpočtových skupín podľa konkrétnych úloh rozpočtu. Skutočné výdavky skupiny však viac ako trojnásobne prevýšili úroveň upraveného rozpočtu a dosiahli 20 770,2 mil. Sk (plnenie na 315,7 %). Súvisí to s ustanoveniami zákona o rozpočtových pravidlách, podľa ktorých prostriedky získané z grantov a iných mimorozpočtových zdrojov možno použiť (s výnimkou prostriedkov získaných od Európskej únie) iba prostredníctvom príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu. Týmto nerozpočtovanými príjmami sa teda v príslušnej výške kryje zvýšený limit výdavkov, pričom použitie prostriedkov z mimorozpočtových zdrojov sa zúčtuje v oddieli 82 – Prevody z fondov a iných mimorozpočtových prostriedkov skupiny 8.

V roku 2001 takto boli do príjmov štátneho rozpočtu prevedené prostriedky získané z grantov, transferov a iných mimorozpočtových zdrojov v úhrnnej sume 13 668,1 mil. Sk, ktorými sa financovali z tohto titulu adekvátne zvýšené výdavky o 13 560,5 mil. Sk.

V skupine sú zúčtované tieto druhy výdavkov:

a) Vzťahy medzi štátnym rozpočtom a rozpočtami obcí. V tomto oddieli (81) boli zúčtované transfery poskytnuté zo štátneho rozpočtu obciam v sume 2 457,8 mil. Sk;

b) Prevody z fondov a iných mimorozpočtových prostriedkov v úhrnnej sume 13 560,5 mil. Sk. Tieto nerozpočítované prostriedky sa vynaložili v prevažnej miere vo forme kapitálových výdavkov (10 219,7 mil. Sk), na bežné výdavky sa použilo 3 140,8 mil. Sk a vo forme pôžičky zo štátneho rozpočtu (z kapitoly VPS) 200 ,0 mil. Sk. Tieto výdavky neboli kryté rozpočtovými zdrojmi, ale zabezpečili sa z mimorozpočtových zdrojov. Ich podstatná časť (11 419,8 mil. Sk) sa realizovala v kapitole ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií na financovanie výstavby diaľnic, ciest a na opravy cestných komunikácií, pričom zdrojom boli mimorozpočtové doplnkové príjmy prevedené do príjmov štátneho rozpočtu zo Štátneho fondu cestného hospodárstva. Doplnkové zdroje vo forme grantov, transferov a rôznych dotácií pre štátny rozpočet však používali na krytie svojich nerozpočítovaných výdavkov v súlade s rozpočtovými pravidlami takmer všetky rozpočtové kapitoly;

c) rezervy štátneho rozpočtu pôvodne rozpočítované sumou 6 498,2 mil. Sk sa rozpočtovými opatreniami znížili na 2 485,3 mil. Sk a zároveň sa zvýšili výdavky v tých odvetviach a rozpočtových kapitolách, kde sa konkrétne výdavky realizovali. V realizovaných výdavkoch 1 961,6 mil. Sk sú vynaložené prostriedky rozpočtových rezerv na (v mil. Sk):

- rozpočtovú rezervu vlády	11,1
- rozpočtovú rezervu predsedu vlády	22,4
- zabezpečenie platobnej schopnosti poisťovní a krytie potrieb NÚP	400,0
- poskytnuté štátne záruky podnikateľom	14,6
- ďalšie potreby riešené z ostatných rezerv ¹⁾	1 513,5

¹⁾ (najmä reforma verejnej správy, modernizácia súdov a vzdelávanie sudcov, do garančného fondu NÚP, príplatok k dôchodku, novela zákona o združovaní politických strán, pre Úrad pre finančný trh, vklady do EBOR a medzinárodných inštitúcií a pod.).

d) výdavky na ostatné finančné opatrenia 2 790,3 mil. Sk. V porovnaní s upraveným rozpočtom (1 634,5 mil. Sk) sa splnili na 170,7 %. Ich výšku ovplyvnili najmä prijaté pokuty, penále a úroky z omeškania zaplata daní a ciel vyrubené, uložené a vymerané územnými finančnými orgánmi a pokuty uložené príslušnými orgánmi štátnej správy podľa osobitných predpisov (1 202,0 mil. Sk).

4.3. Použitie mimorozpočtových prostriedkov a niektorých ďalších príjmov štátneho rozpočtu určených v § 20 ods. 1 a v § 52 zákona o rozpočtových pravidlách

Na realizácii štátneho rozpočtu v roku 2001 sa okrem rozpočtom zabezpečených zdrojov podieľali - prostredníctvom príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu - aj mimorozpočtové, doplnkové zdroje a tiež niektoré vybrané druhy príjmov štátneho rozpočtu vymedzené v § 20 a § 52 zákona o rozpočtových pravidlách.

Mimorozpočtové prostriedky získavali štátne rozpočtové organizácie od iných subjektov na základe darovacej zmluvy, zmluvy o združení, formou dotácie alebo grantu, prípadne ich získali z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi zo svojej podnikateľskej činnosti po zdanení. Štátne rozpočtové organizácie takto získali do príjmov rozpočtu mimorozpočtové zdroje zúčtované v hlavnej kategórii 300 – Granty a transfery rozpočtovej klasifikácie vo výške 13 668,1 mil. Sk.

Podľa § 20 ods. 1 písm. c), d), f), g), i) a j) sú štátne rozpočtové organizácie oprávnené prekročiť rozpočtový limit výdavkov o prostriedky štátneho rozpočtu prijaté z poistného plnenia zo zmluvného alebo zákonného poistenia, z úhrad stravy, prostriedky prijaté od fyzickej alebo právnickej osoby podľa osobitného predpisu, prijaté od okresného úradu práce podľa osobitného predpisu, ďalej od účastníkov konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim a od rodičov a iných osôb, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, alebo od žiakov na úhradu niektorých nákladov v súlade s osobitnými predpismi. Tieto príjmy dosiahli v štátnom rozpočte výšku 456,0 mil. Sk.

Taktiež penále, pokuty a úroky z omeškania zaplatenia dane a cla vyrubené, uložené a vymierané územnými finančnými orgánmi a colnými orgánmi a pokuty uložené a vymožené orgánmi štátnej správy podľa § 52 rozpočtových pravidiel sú vo výške 70 % (uložené na osobitnom príjmovom účte štátneho rozpočtu) zdrojom krytia nerozpočtovaných výdavkov spojených so správou daní a ciel, s kontrolou rozpočtovej a cenovej disciplíny a výkonom činnosti orgánov štátnej správy, ktoré pokutu uložili. V roku 2001 dosiahli finančné prostriedky získané z pokút a penále na osobitnom príjmovom účte štátneho rozpočtu 1 202,0 mil. Sk (z toho na účte kapitoly Ministerstva financií SR 940,5 mil. Sk, na účte kapitoly Ministerstva vnútra SR 176,7 mil. Sk a na účtoch ostatných 23 rozpočtových kapitol 84,8 mil. Sk).

Nadväzne na takto získané doplnkové príjmy sa uskutočnili výdavky v úhrnnej sume 14 727,3 mil. Sk v tejto štruktúre (v mil. Sk):

Druh výdavkov	Mimorozpočt. výdavky kryté grantmi, transfermi a inými príjmami podľa § 20 zákona o rozpočtových pravidlách	v tom výdavky kryté:	
		grantmi a transfermi	príjmami podľa § 20
Výdavky na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania	190,9	139,1	51,8
Poistné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní a NÚP	67,9	55,0	12,8
Tovary a ďalšie služby	3 510,3	3 202,1	308,2
Transfery	8,7	1,3	7,5
Bežné výdavky spolu	3 777,8	3 397,5	380,3
Obstaranie kapitálových aktív	10 724,8	10 710,0	33,9
Kapitálové transfery	14,8	14,8	0
Kapitálové výdavky spolu	10 739,6	10 705,7	33,9
Poskytnuté pôžičky	200,0	200,0	0
Prevody prostriedkov	9,9	9,9	0
Výdavky celkom	14727,3	14 313,1	414,2

Najviac prostriedkov získaných z mimorozpočtových zdrojov sa použilo na financovanie investičných zámerov. Kapitálové výdavky 10 739,6 mil. Sk tvorili takmer 73 % celkových výdavkov krytých doplnkovými zdrojmi. Ich výšku podstatne ovplyvnilo financovanie výstavby diaľnic, opravy ciest a cestnej infraštruktúry z prostriedkov získaných zo Štátneho fondu cestného hospodárstva v rozpočtovej kapitole ministerstva dopravy pôšt a telekomunikácií.

Z bežných výdavkov financovaných mimorozpočtovými zdrojmi vo výške 3 777,8 mil. Sk sa podstatná časť použila na platby za tovary a ďalšie služby (3 510,3 mil. Sk).

Výdavky štátneho rozpočtu, ktorých zdrojom boli mimorozpočtové prostriedky a niektoré príjmy štátneho rozpočtu podľa § 20 a § 52 zákona o rozpočtových pravidlách, tvorili takmer 6 % celkových vynaložených výdavkov štátneho rozpočtu.

4.4. Prevod prostriedkov vyčlenených na rozpočtové programy

Ako už bolo uvedené v časti II., zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách umožňuje v § 8 ods. 2 a v § 10 ods. 11 časť rozpočtových prostriedkov osobitne určovať aj podľa jednotlivých programov schválených vládou (programové rozpočtovanie). Znamená to,

že vybrané výdavky rozpočtových kapitol sa rozpočtovali jednak podľa ekonomickej klasifikácie, jednak z hľadiska vecného zamerania na základe definovania konkrétneho projektu v rámci programu, na ktorý smerovali výdavky. Celkovo sa v roku 2001 takto rozpočtovali výdavky štátneho rozpočtu v sume 30,3 mld Sk. Z prostriedkov privatizácie sa predpokladalo použiť 1,1 mld Sk a 8,9 mld Sk formou vládnych úverov. Niektoré programy sa mali spolufinancovať aj zo štrukturálnych fondov EÚ nadväzne na pripravenosť projektov jednotlivých rozpočtových kapitol.

Prostriedky vyčlenené na rozpočtové programy a nepoužité v bežnom rozpočtovom roku neprepadajú, ale rozpočtové kapitoly ich mohli previesť do nasledujúceho roku na použitie na ten istý účel. V decembri roku 2001 boli takto na osobitný mimorozpočtový účet rozpočtových organizácií prevedené prostriedky štátneho rozpočtu v úhrnnej výške 2 028,4 mil. Sk, z čoho 1 658,8 mil. Sk tvoril prevod bežných výdavkov a 369,6 mil. Sk prevod kapitálových výdavkov. Organizácie majú povinnosť takto prevedené prostriedky použiť prednostne pred prostriedkami rozpočtovanými v rozpočtovom roku 2002.

4.5. Výnimky z časového použitia rozpočtových prostriedkov

Rozpočtované prostriedky možno podľa § 10 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách použiť len do konca rozpočtového roku, a to v rozsahu a na účely ustanovené zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a pri dodržaní podmienok, za ktorých boli prostriedky poskytnuté. Podľa § 54 ods. 1 písm. f) zákona môže však minister financií - vo výnimočných a odôvodnených prípadoch - povoliť výnimku z takto striktno ustanoveného, a pre rozpočtové hospodárenie typického, časového použitia rozpočtových prostriedkov.

V roku 2001 boli takéto výnimky z časového použitia povolené na rozpočtové prostriedky v rozsahu 5 622,9 mil. Sk, čo predstavuje 2,2 % celkových skutočných výdavkov štátneho rozpočtu.

Prehľad o štruktúre týchto prostriedkov z hľadiska ekonomickej klasifikácie poskytujú nasledovné údaje:

Druh výdavkov	mil. Sk
Bežné výdavky	3 464,6
- z toho: mzdové prostriedky	635,1
Kapitálové výdavky	2 083,7
Poskytovanie úverov a pôžičiek, účasť na majetku	10,6
S p o l u	5 622,9¹⁾

¹⁾ súčet jednotlivých druhov výdavkov je 5 558,9 mil. Sk. Rozdiel medzi touto sumou a vykazovaným úhrnom 5 622,9 mil. Sk vo výške 64,0 mil. Sk vznikol preto, že za niektoré krajské úrady nie je k dispozícii údaj o štruktúre "výnimkovaných" výdavkov, ale len o ich celkovej sume

Z hľadiska rozpočtových kapitol najviac výnimiek - až za 1 710,7 mil. Sk - bolo povolených v kapitole Všeobecná pokladničná správa, pričom 490,2 mil. Sk predstavovali prostriedky, na ktoré bola poskytnutá výnimka už v roku 2000 (ide najmä o prostriedky určené na spolufinancovanie projektov s Európskou úniou, o ktorých sa podrobnejšie pojednáva v prílohe č. 5).

Výnimky za 1 017,4 mil. Sk sa týkali výdavkov kapitoly Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR určených najmä na výstavbu diaľnic, vybudovanie železničnej vlečky pre priemyselný park v lokalite Lozorno a ďalšie.

V kapitole Ministerstva financií povolené výnimky na 870,1 mil. Sk súviseli najmä s výdavkami určenými na budovanie štátnej pokladnice a na komunikačnú infraštruktúru.

V rezorte obrany bola výnimka povolená na 354,6 mil. Sk výdavkov určených na splátky z OSN za pôsobenie vojsk Armády SR v jej mierových misiách a na nákup materiálu na výrobu vozidiel Aligátor.

Ministerstvu hospodárstva bola povolená výnimka na 255,9 mil. Sk, a to najmä na čerpanie výdavkov určených na podporný úverový program.

V kapitolách krajských úradov sa výnimka týkala výdavkov v úhrnnom objeme 565,2 mil. Sk konkrétne určených na rôzne účely.

Ostatné rozpočtové kapitoly si z titulu povolených výnimiek z časového použitia previedli z účtov štátneho rozpočtu na mimorozpočtové účty spolu 849,0 mil. Sk.

Vláda SR svojím uznesením č. 38/2002 rozhodla o vyplatení odmien zamestnancom rozpočtových a príspevkových organizácií zo zlepšených výsledkov rozpočtového hospodárenia za rok 2001. Spolu (vrátane odvodov poisťovníam a príspevku NÚP) išlo o 387,1 mil. Sk. Na uvedenú sumu tiež bola udelená výnimka z časového použitia, ktorá sa týkala všetkých rozpočtových kapitol a je zahrnutá v úhrnnej sume povolených výnimiek..

4.6. Financovanie potrieb štátu zo zdrojov Fondu národného majetku SR

Uznesením č. 805/2000 k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2001 v bode F.1. vláda odporučila prezidentovi prezídia FNM SR zapracovať do návrhu rozpočtu Fondu národného majetku SR (ďalej len „FNM SR“) na rok 2001 nasledovné výdavky:

- 6 225,0 mil. Sk na oddĺženie, reformy a rozvojové projekty,

- 7 800,0 mil. Sk na realizáciu štátnych záruk za bankové úvery (táto suma je uvedená ako memorandová položka v bilancii príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu, ktorá tvorí prílohu č. 1 návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2001),

- 8 775,0 mil. Sk na úhradu štátneho dlhu.

Tieto sumy v celkovej hodnote 22 800,0 mil. Sk zapracoval Fond do návrhu na použitie majetku FNM SR v roku 2001 podľa § 28 ods. 3 písm. b) zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov (ďalej len „rozpočet“), ktorý schválila Národná rada SR uznesením č. 1218/2000.

Na základe nových skutočností však bol vypracovaný dodatok č. 1 k rozpočtu FNM SR na rok 2001, ktorý Národná rada SR schválila uznesením č. 1511/2001. Dodatkom sa upravovala výška prostriedkov vyčlenených na realizáciu štátnych záruk za bankové úvery z pôvodných 7 800,0 mil. Sk na 10 000,0 mil. Sk, s úhradou štátneho dlhu vo výške 8 775,0 mil. Sk sa nepočítalo a finančné prostriedky na oddĺženie, reformy a rozvojové projekty zostali v pôvodnej výške 6 225,0 mil. Sk. Spolu to predstavovalo zníženie celkového objemu prostriedkov z pôvodných 22 800,0 mil. Sk na 16 225,0 mil. Sk a podľa tohto schváleného rámca pristupoval Fond aj k úhrade.

Na oddĺženie, reformy a rozvojové projekty sa použilo 6 228 mil. Sk, v tom na:

- oddĺženie v zdravotníctve 3 358 mil. Sk,
- realizáciu zmluvy o výkonoch vo verejnom záujme v osobnej železničnej doprave 710 mil. Sk,
- oddĺženie Slovenskej televízie a Slovenského rozhlasu 927 mil. Sk,
- posilnenie zdrojov Investičnej a rozvojovej banky a.s. Bratislava 289 mil. Sk,
- plnenie záväzku Konsolidačnej banky Bratislava, š. p. ú. 944 mil. Sk.

Zo zdrojov z privatizácie boli uhradené výdavky na realizáciu štátnych záruk v objeme 7 968 mil. Sk.

Spolu teda FNM SR uskutočnil v roku 2001 v zmysle uznesenia vlády SR č. 805/2000 a jeho zmien úhrady v celkovej výške 14 196 mil. Sk.

V. ZABEZPEČENIE LIKVIDITY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU V ROKU 2001

5.1. Financovanie priebežného schodku štátneho rozpočtu

Ako už bolo uvedené, rozpočtové hospodárenie Slovenskej republiky v roku 2001 skončilo schodkom 44 370,5 mil. Sk, ktorý tvoril schodok z bežného rozpočtového hospodárenia štátneho rozpočtu podľa §1 ods. 2 zákona č. 472/2000 Z.z. 36 322,3 mil. Sk a schodok z titulu výdavkov štátneho rozpočtu na účely reštrukturalizácie bánk podľa § 12 ods. 5 tohto zákona 8 048,2 mil. Sk.

Vývoj schodku štátneho rozpočtu v priebehu uplynulého roka v porovnaní s rokom 2000 ukazuje nasledovný prehľad (v mil. Sk):

Rok	k 31.3.	k 30.6.	k 30.9.	k 31.12.
2 000	-848	-754	-7 821	-27 648
2 001	-5 647	-13 462	-22 878	-44 371

Priebežná platobná schopnosť štátneho rozpočtu sa zabezpečovala pomocou cudzích zdrojov získavaných emitovaním krátkodobých cenných papierov - štátnych pokladničných poukázok (ŠPP) v súlade so zákonom o štátnom rozpočte, resp. so zákonom o rozpočtových pravidlách.

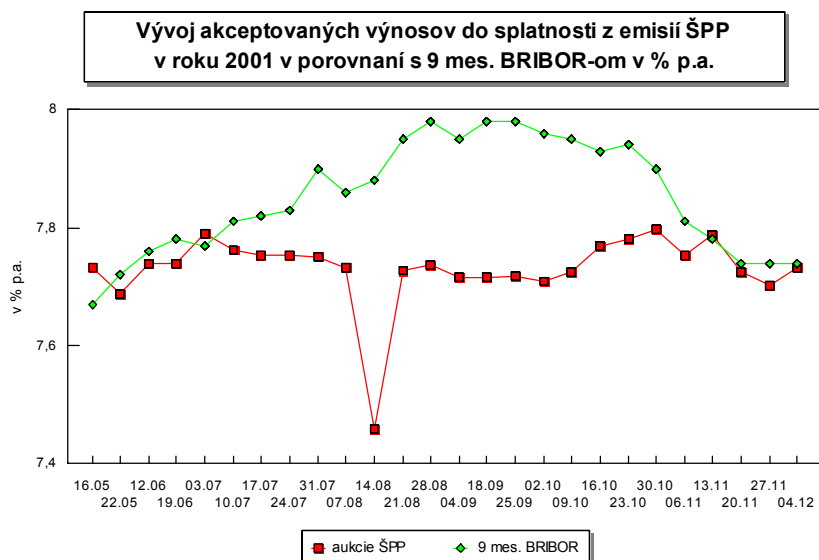
ŠPP sa vydávajú v dematerializovanej podobe s lehotou splatnosti do jedného roka, s menovitou hodnotou 1,0 mil. Sk a na peňažný trh ich uvádza Národná banka Slovenska ako agent štátu. Ich primárny predaj sa uskutočňuje formou aukcií v Národnej banke Slovenska, ktoré sa konajú podľa schváleného harmonogramu.

Vzhľadom na stav peňažných prostriedkov na súhrnnom účte štátu vedeného v NBS, ktorý tvorili prostriedky štátnych finančných aktív, splátky vládnych úverov, mimorozpočtové prostriedky, prostriedky z emisií štátnych dlhopisov, ako aj stav účtu ŠPP z roku 2000, nemuselo Ministerstvo financií v období od januára do apríla 2001 emitovať žiadne ŠPP.

Za obdobie od mája do decembra sa uskutočnilo 26 emisií (v 2. štvrtroku 4, v 3. štvrtroku 12 a vo štvrtom štvrtroku 10) ŠPP v úhrnnej nominálnej hodnote 39 375,0 mil. Sk (účtovná hodnota predstavovala 37 194,8 mil. Sk) s lehotou splatnosti 273 dní a splatnom úroku 2 180,2 mil. Sk. Všetky emisie uskutočnené v roku 2001 sú splatné v roku 2002. Priemerná úroková sadzba z emisií ŠPP dosiahla 7,729 % p.a., pričom jej vývoj na primárnom trhu v jednotlivých mesiacoch charakterizujú údaje nasledovného tabuľkového prehľadu:

Mesiac	máj	jún	júl	august	september	október	november	december	Rok 2001
úr.sadzba v % p.a.	7,709	7,740	7,762	7,675	7,716	7,770	7,745	7,732	7,729

Porovnanie vývoja akceptovaných výnosov do splatnosti z emisií ŠPP a 9 mesačnej sadzby BRIBOR-u v roku 2001 znázorňuje nasledujúci graf:

V priebehu roka boli splatené záväzky z emisií štátnych pokladničných na krytie schodku štátneho rozpočtu za rok 2000 v sume 1 109,1 mil. Sk.

5.2. Financovanie potrieb štátneho rozpočtu štátnymi dlhopismi

V roku 2001 bolo v súlade s §12 ods. 2 zákona NR SR č. 472/2000 Z.z. o štátnom rozpočte vydaných 25 emisií štátnych dlhopisov v nominálnej hodnote 168 890 mil. Sk s jedno, dvoj, troj, päť, sedem a desaťročnou lehotou splatnosti. Rozdelenie emisií z hľadiska lehoty splatnosti znázorňuje tabuľka:

Lehota splatnosti	Počet emisií	Celkový objem v nominálnej hodnote (v mil. Sk)
1 rok	10	31 260
2 roky	3	14 560
3 roky	4	12 910
5 rokov	2	44 500
7 rokov	2	32 496
10 rokov	4	33 164
Spolu	25	168 890

Prehľad a podrobnejšiu charakteristiku jednotlivých emisií poskytuje nasledujúca tabuľka:

Číslo emisie	Objem emisie (v mil. Sk)	Výnos v % p.a.	Menovitá hodnota	Dátum emisie	Dátum splatnosti	Splatnosť v rokoch
138	3 000	8,10%	1 000 000	02.01.2001	02.01.2004	3
139	2 250	8,00%	1 000 000	04.01.2001	04.01.2003	2
140	4 000	7,95%	1 000 000	11.01.2001	11.01.2002	1
141	2 000	7,95%	1 000 000	18.01.2001	18.01.2004	3
142*	35 400	8,00%	1 000 000	30.01.2001	30.01.2006	5
143*	27 796	6M BRIBOR - priemer za predchádzajúci štvrťrok	1 000 000	30.01.2001	30.01.2008	7
144*	20 507	6M BRIBOR - priemer za predchádzajúci štvrťrok	1 000 000	30.01.2001	30.01.2011	10
145	3 000	7,75%	1 000 000	01.02.2001	01.02.2003	2
146	2 530	7,80%	1 000 000	08.02.2001	08.02.2004	3
147	5 380	7,80%	1 000 000	15.02.2001	15.02.2004	3
148	10 390	7,70%	1 000 000	01.03.2001	01.03.2002	1
149	9 310	7,75%	1 000 000	08.03.2001	08.03.2003	2
150*	9 100	8,00%	1 000 000	29.03.2001	29.03.2006	5
151*	4 700	6M BRIBOR - priemer za predchádzajúci štvrťrok	1 000 000	29.03.2001	29.03.2008	7
152*	7 497	6M BRIBOR - priemer za predchádzajúci štvrťrok	1 000 000	29.03.2001	29.03.2011	10
153	3 500	7,60%	1 000 000	26.04.2001	26.04.2002	1
154	1 830	7,60%	1 000 000	03.05.2001	03.05.2002	1
155	640	7,65%	1 000 000	10.05.2001	10.05.2002	1

156	2 090	7,75%	1 000 000	17.05.2001	17.05.2002	1
157	2 400	7,75%	1 000 000	23.05.2001	23.05.2002	1
158	2 000	7,80%	1 000 000	13.06.2001	13.06.2002	1
159	1 410	7,80%	1 000 000	20.06.2001	20.06.2002	1
161**	3 000	12M BRIBOR + 0,32%p.a., fixovaný 3 prac. dni pred začiatkom úrok. obdobia	1 000 000	11.07.2001	11.07.2011	10
162	3 000	7,85%	1 000 000	25.07.2001	25.07.2002	1
163	2 160	8,30%	1 000 000	19.09.2001	19.09.2011	10
SPOLU	168 890					

* Emisie č. 142, č. 143, č. 144, č. 150, č. 151 a č. 152 boli vydané na účely reštrukturalizácie bánk. Úroková sadzba pre emisie č. 143 a č. 144 za obdobie od 30.1.2001 do 30.1.2002 a pre emisie č. 151 a č. 152 za obdobie od 29.3.2001 do 29.3.2002 je 7,88% p.a.

**Úroková sadzba pre emisiu č. 161 za obdobie od 11.7.2001 do 11.7.2002 je 8,14% p.a.

Emisie štátnych dlhopisov vydaných podľa § 12 ods. 2 písm. d) zákona štátnom rozpočte na účely reštrukturalizácie bánk v objeme 8,1 mld Sk boli predané priamym upísaním na účty majiteľov. Výnosy sa budú vyplácať prvýkrát ročne, ďalej polročne. Z uvedenej sumy sa:

- 2,2 mld Sk použilo v priebehu roku 2001 na realizáciu osobitnej záruky vlády poskytnutej za úver Konsolidačnej banke Bratislava, š.p.ú. na splatenie nezaplátenej časti úrokov a istín z redistribučného úveru na TOZ splatných v roku 2001 a

- 5,9 mld Sk použilo na realizáciu osobitných záruk vlády poskytnutých za úvery Všeobecnej úverovej banky, a.s., Slovenskej sporiteľne, a.s. a Investičnej a rozvojovej banky, a.s. na účely financovania postúpených klasifikovaných pohľadávok.

Všetky ostatné emisie štátnych dlhopisov sa predávali aukčným spôsobom, pričom aukcií sa mohli zúčastniť banky, poisťovne a obchodníci s cennými papiermi, periodicita vyplácania výnosov bola stanovená na obdobie jedného roka.

Štátne dlhopisy vydané podľa § 12 ods. 2 písm. e) zákona o štátnom rozpočte v celkovej sume 105,0 mld Sk boli na základe uznesenia vlády SR prevedené v príslušných emisiách na Slovenskú konsolidačnú, a.s. a Konsolidačnú banku Bratislava, š.p.ú. Týmito dlhopismi splatili istiny všetkých úverov Všeobecnej úverovej banky, a.s., Slovenskej sporiteľne, a.s. a Investičnej a rozvojovej banky, a.s. poskytnutých na účely financovania postúpených klasifikovaných pohľadávok v rámci prvej a druhej etapy predprivatizačnej reštrukturalizácie bánk.

Emisiou dlhopisov v sume 15,2 mld Sk sa kryl schodok štátneho rozpočtu z roku 2000 podľa § 12 ods. 2 písm. b) zákona o štátnom rozpočte na rok 2001.

Zvyšnými emisiami sa kryli splátky štátneho dlhu z predchádzajúcich rokov splatné v

roku 2001 podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona o štátnom rozpočte na rok 2001.

Emisie vydané v roku 2001 boli emitované s emisným áziom v úhrnnej výške 128,1 mil. Sk. Priemerný úrokový výnos ponúkaný Ministerstvom financií SR na aukciách štátnych dlhopisov bol 7,890 %, priemerný dosiahnutý výnos bol 7,873%. Komerčným bankám a ostatným investorom do štátnych dlhopisov sa vyplátili výnosy v celkovej sume 11 376,7 mil. Sk.

Problematika štátnych dlhopisov a štátneho dlhu je komplexne vyhodnotená v záverečnom účte kapitoly Štátny dlh.